

Illustreret Tidende

Nr. 7. Søndag den 16. November 1902. 44. Bind.

Udkommer hver Søndag. — 3 Kr. Kvartalet. Enk. Nr. 50 Øre

Annoncepris 0.50 Øre. Forsiden 0.75 Øre pr. Pettitline. Stigende Rabat for længere Tids Avertierung. Annonce-Ekspedition: Nørregade 16, Telefon 17659.

Blomsterlæg lægges nu. 5 Hyazint, 8 Tulipan, 3 Tazet, 3 Narcis, 3 Anemon, 4 Vintergæk, 4 Iris, 4 Ranunkel, 6 Crocus, ialt 40 forskellige, **allerbedste hollandske Læg: 2 Kr.**, sendes som sædv. med Kulturavisning fra **Schweizerdalens Handelsgartneri**, Kontor: Reventlowsgade 32, Kbhvn. B., Telefon 8226.

MAGASIN du NORD

Righoldigt Lager af glat Linoleum og stort Udvalg af indlagt mønstret Linoleum findes i **Magasin du Nord**, der sælger Varerne til Etablissementets kendte billige Priser.

Kurvemøbler,
eget Fabrikat.
R. Wengler,
Amagertorv 7.

Illustr. Katalog over hele Møblementets tilsendes gratis.

Thorsens Gas-Stege-

Bage- og Kogevogne ses daglig Kl. 8-8 og vises i Virksomhed i Hovedforretningen, Gl. Kongevej 91 A, hver Torsdag fra Kl. 1-3. Højeste Udmærkelse paa Bageri- og Konditorudstillingen i København Juni 1895. W.C. Brusebade- og Karbadeanlæg udføres.

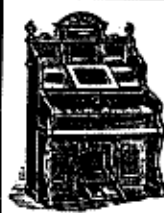
Skønhed er Magt,

thi et af Sundhed og Skønhed straalende Ydre har en uimodstaaelig Tiltrækningskraft, hvorimod et gusent, fregnet og skjoldet Ansigt virker frastøtende.

Damer og Herrer, der sætter Pris paa Ungdomsfriskhed og et smukt Ydre, opnaa dette ved stadig Brug af den piktant parfumerede Sæbe „Orientens Blomst“, der indeholder de samme Bestanddele, som Kejservinde Josephine benyttede ved Toiletten, og hvorefter hun bevarede sin sjældne Skønhed og Ungdomsfriskhed til den sene Alder.

Moder, som agter paa deres Børns Sundhed og Skønhed, bør aldrig benytte anden Sæbe.

Faas à 50 Øre pr. Stk. hos Høyt Kgl. Hof-Kolonialhandler Salomonsen, Iredgade, og i alle velassorterede Material- og Kolonialforretninger og i Central-Depotet, Lille Kongensgade 34. Provinserne i de kendte Depoter.

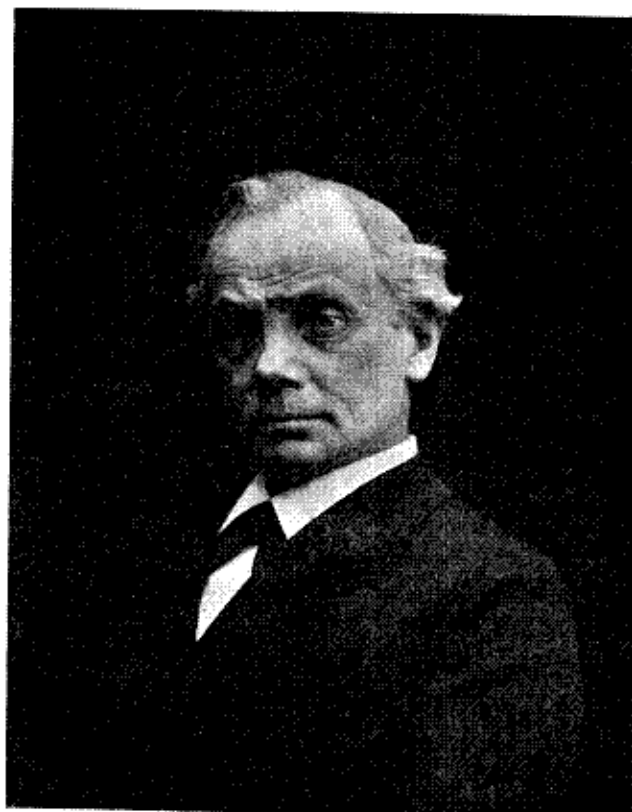
ORGEL-Harmoniums

fra 120 Kr. 10 % mod Contant. 5 Aars Garanti. Leje og Athetaling. Forlang Prisliste Nr. 7. **Petersen & Steenstrup,** Axelhus 2 D. Kbhvn. B.

HARALD HØFFDING: UDVALGTE SKRIFTER

Professor HARALD HØFFDING er vel den eneste videnskabelige, filosofiske Forfatter herhjemme, hvis Skrifter i større Grad er naaet ud over Fagmændenes snævre Kreds og har formaaet at samle alle dannedes Interesse om sig. At det forholder sig saaledes, beviser den Kendsgerning, at hans Bøger for en stor Del er udkommet i flere Oplag.

Da netop for Øjeblikket en stor Del af Professor Høffdings Skrifter er helt eller næsten udsolgt, og nye Oplag heraf derfor skulde udkomme, har Det nordiske Forlag troet, at det ville være velkomment for mange, om Lejligheden benyttedes til

at aabne en Subskription paa nogle af de vigtigste af Værkerne, til en overkommelig Pris.

Denne Subskription vil i ensartet solid Udstyrelse omfatte: 1) De allerede foreliggende Værker: **Religionsfilosofi** og **Mindre Arbejder**. Første Række. 2) Nye Oplag af: **Den nyere Filosofis Historie I-II**. 2den gennemsete Udgave, og **Etik**. 3de gennemsete Udgave. 3) Endvidere følgende nye Bind: **Mindre Arbejder**. Anden Række, af hvis Afhandlinger adskillige ikke forhen har været trykte. — Og endelig **Moderne Filosofer**, i hvilket Skrift der gives en Karakteristik af de betydningsfuldste Værker og Synsmaader, som er fremkomne paa det filosofiske Omraade efter 1880. Det danner saaledes det tredje og afsluttende Bind af **Den nyere Filosofis Historie**.

Forøvrigt vil der gennem Bogladerne kunne erholdes en udførlig Redegørelse for Indholdet af de **Udvalgte Skrifter**. Professor Harald Høffdings Værker er som sagt saa vægtige af Indhold og saa kunstnerisk klart formede, at den Del af Læseverdenen, der søger ud over Underholdningslitteraturen, vil føle sit Aandsomraade mangfoldigt udvidet og beriget ved Bekendtskabet med dem. Derfor vil **Udvalgte Skrifter** ogsaa vide at skaffe sig en Hædersplads i enhver nogenlunde fyldig Bogsamling.

Harald Høffding: Udvalgte Skrifter udkommer i ca. 60 Leveringer, hver paa 3 store, 16sidige Ark. Prisen pr. Levering er 65 Øre.

DET NORDISKE FORLAG ERNST BOJESEN

Drik altid
Elisabethsmindes
Chokolade og Kakao.

Sæber.

Engelske og danske Toiletsæber i stort Udvalg.

F. C. Vilsoët,
22 Amagertorv.

Stormgade 8 - Telefon 656

Joh. Fr. Schalburg

Bordeauxvine

af udsøgte Aargange.

Gas- Stegeovne og lukkede Kogearrater.

H. B. Flyge.

Gothersgade 20. Telefon 624.

Barbermaskiner,

Strygeremme, Pensler og Sæbe,

det Bedste der eksisterer, sælges med fuld Garanti fra

P. T. Breinings

Specialforretning,
2, Ny Østergade 2.

ANLÆG. REPARATION
VEDLIGEHOLD
ELEKTRISK BUREAU
BOLDHUSGADE
KØBENHAVN. K. TELF. 9623

G.K. EL SOL

og **G. K. El Diplomat**

kun ægte fra

G. Klingemann & Co., Kjøbenhavn.

Kul, Koks, Briketter.
Det Danske
Kulkompagni
Vimmelskaflet 42 A (Joreks Passage).

Villiam Callesen Kul-Cokes Briketter
Ved Stranden 12.

Goldschmidts
Dækketøjer
er de bedste,

faas kun i
Goldschmidts Magasin,
10 Amagertorv.

KOMETEN PERRINE DEN 23. OKTOBER

KOMETEN

FRA DET DYBE HIMMELRUM kom der en Gæst til os. Det var en af disse flygtige Eksistenser, der kaldes Kometer, og som altid giver Anledning til Spekulationer. Først og fremmest maa det afgøres, om det er et Væsen, der er knyttet til vort Solsystem — de saakaldte periodiske Kometer, der for det meste er indfangede af Planeten Jupiter, — hvis Masse er 309 Gange Jordens, og som kan rumme 1230 Jordkugler — eller, om det kun er en Komet paa Visit, der efter at have hilst paa Solen, atter løber ud i det fjerne Himmelfrum for aldrig mere at vende tilbage til os.

Efter tre lagttagelser, paa forskellige Dage, er man i Stand til at faa dette Spørgsmaal besvaret, og her viser det sig, at det er en Komet paa Visit. Den har hidtil ikke været saa nær ved en stor Planet, at dens aabne, paraboliske Bane er bleven forvandlet til en sluttet, elliptisk Bane.

Perrine paa Lick Observatoriet i Kalifornien fandt Kometen i Perseus' Billede den 1. September. Den Gang var den et lyssvagt Fænomen med en Udstrækning af 8 Bue-minutter ($\frac{1}{4}$ tilsyneladende Maanediameter) og med en Kjerne saa lysende som en Stjerne af 10. Størrelse.

Senere hen, medens Kometen med stigende Hastighed, løb op over Himlen og nærmede sig Jorden den 6. Oktober — Afstand 7,4 Millioner Mil — tiltog Kometen i Lysstyrke og viste en stedse voksende Hale.

Den 8. Oktober var Kometen 30 Gange lysere end ved Opdagelsen, men først paa et senere Tidspunkt, den 23. Oktober, viste Kometen den længste Haledannelse, saaledes som det vedføjede Fotografi viser den; — en kort, tæt Hale, knyttet til det pæreformede Hoved, der er omgivet af Taage — endvidere en over 5 Grader lang dobbelt Hale, hvis Midterlinie ligger ekscentrisk i Forhold til en tænkt Midterlinie, draget fra Kometens Hoved. (Til Sammenligning: 5 Graders Udstrækning paa Himlen udgør saa meget som 10 Maaneskiver).

To Dage senere viser vor fotografiske Optagelse —

altid af 1 Times Varighed — et endnu mere taaget Hoved, og Halen stærkt fortættet om en Midtakse, samt tvende korte Bihaler. Det Hele tyder paa en roterende Bevægelse om Midteraksen.

De smaa Streger paa Fotografiet er Stjerner. De blive til Linjer, da man maa følge Kometens af den daglige Om-drejning uafhængige Bevægelse.

Den sidste fotografiske Optagelse som min Medhjælper, Hr. Otto Asmussen, og jeg opnaaede, var den 2. November. Her ses det tydeligt, at Kometen fjerner sig i Synsretningen, idet Stjernerne kun repræsenteres ved ganske korte Linjer. Kometen viser paa dette Fotografi en yderligere stærk Fortætning og inderligere Forbindelse af Hoved og Hale.

Nu løber Kometen om Solen i en stor Bue, og kommer vor Dagstjerne nærmest — 8 Millioner Mil — den 23. November. I sit videre Løb, bort fra Solen, passerer Kometen forbi Planeten Merkur, som den nærmer sig den 29. November Kl. 12 i en Afstand af 630,000 Mil, 12 Timer senere er Afstanden kun 488,000 Mil. Efter yderligere 24 Timers Forløb har Kometen fjernet sig 1,470,000 Mil fra Merkur.

Vi faa nu se, om dette Møde vil bevirke nogen Ændring i Kometens Bane.

Videre i sin Fart sender Kometen os en sidste Hilsen den 8. Februar 1903, da den atter kommer os nær — Afstand 15,2 Millioner Mil — for saa at løbe ud i Fortabelse for os, og til ny Visit for et andet Solsystem i det Fjerne.

VICTOR NIELSEN

DET DANSKE KRONPRINSPARS BØRNEBØRN

Da der i sidste Nummer i Navne-Underskrifterne var indløbet en Skrivefejl, gengiver vi her Billedet paany med de rigtige Navne:

1. Prinsesse Margaretha af Norge og Sverige.
2. Prinsesse Marie af Schaumburg-Lippe.
3. Prinsesse Märta af Norge og Sverige.
4. Prins Frederik af Danmark.
5. Prinsesse Stephanie af Schaumburg-Lippe.
6. Prins Christian af Schaumburg-Lippe.
7. Prins Knud af Danmark.

Nr. 7

Udkommer hver Søndag

Kjøbenhavn, den 16. November 1902

3 Kr. Kvartalet. Enk. Nr. 50 Øre

44. Bind

KAPITAIN, POSTMESTER VALDEMAR REDSTED

VALDEMAR REDSTED

FØDT 12. SEPTEMBER 1825 DØD 3. NOVEMBER 1902.
AF „EN REKRUT FRA 64“

GAMLE REDSTED er død. Dette Dødsfald har vakt Opmærksomhed i vide Kredse, thi det slumrende Minde om vore Krige er, trods alt, endnu ikke dødt i Folket og kan endnu fænge Ild, naar det vækkes. Han var et Monster paa en dansk Soldat, en ganske særlig udpræget Type paa en

vis Art danske Mænd, som vore Krige kaldte frem og som nu er ved at uddø.

Valdemar Ferdinand Christian Redsted var en Søn af Kapitajn ved Landkadetkorpset Johan Frederik Redsted. Han kom tidlig til Landvæsnet og var, da Krigen 1848 udbød, Forvalter i Sverrig. Han rejste straks hjem for at melde sig til Fanen, og hans Svoger, den senere Viceadmiral Sommer og en anden Slægtning, Professor Joakim Schou, hjalp ham med at blive optaget mellem Herregaards-

skytterne, det saakaldte »beredne Jægerkorps fra Øerne.« »Professor Schou«, skriver Redsted i nogle korte Optegnelser, »sendte mig efter en Dags Forløb 720 Kroner til Ekvipering i Felten, nemlig Indkøb af Hest med alt tilhørende. Det var mig fuldstændig ubekendt hvorfra disse Penge stammede. Men det var ganske umuligt i de Dage i København at opdrive et godt og forsvarligt Vaaben, dog ogsaa her hjalp Tilfældet, thi H. K. H. Prins Frederik af Hessen sendte mig gennem sin Adjutant, Kammerjunker Lindholm en ganske udmærket og fortrinlig dobbeltløbet Riffel med den Udtalelse, at Prinsen var sikker paa, at jeg vilde bruge den med Hæder.« Og Redsted viste sig ogsaa i Løbet af Krigsaaret som en af de dygtigste og mest uforfærdede Skarpskytter i det flinke Korps. Særlig udmærkede han sig ved Overfaldet paa Sjølund den 1. August, for hvilket han alene havde Æren, men de længe efter fremkomne Beretninger gav ham ikke hans Ret, hvilket krænkede den gamle Soldat. Da Korpset blev opløst efter Felttoget 1848 blev Redsted udnævnt til Sekondlieutenant i Krigsreserven og ansat ved 1. Jægerkorps. Han deltog med stort Heltemod i de paafølgende Felttogs mange Træfninger og Affærer, og da han efter Krigen atter traadte ud i det civile Liv, efterlod han sig et udmærket Navn i Hæren.

Han købte sig saa Abildgaard i Thy og blev gift med Juliane Franciska Henningsen, en Datter af den bekendte danske Patriot, Apoteker Lorenz Henningsen i Graasten. Da Krigen atter brød løs i 1863, var Redsted i sit 40 Aar, men uagtet han jo nu var gift, hjemfaren og havde mange Børn, gav han Møde med trøstigt Mod og lystigt Haab. Soldaterblodet sydede og kogte i ham, og det raske Feltliv havde i de tretten Aar ikke været ude af hans Tanker. Ingen var mere end han overbevist om, at det vilde gaa som sidst, at Danmark atter vilde indlægge sig Hæder og Ære, og om ham kan det med Sandhed siges, at »Sejren vinkede ham« og ingen blev vel mere skuffet, da han ikke naaede den. Han var 1854 udnævnt til Premierlieutenant i Krigsreserven og blev nu ansat som Chef for 9. Regiments 1. Kompagni. Det var Jyder, han kommanderede, især Vendelboer, Landets bedste Soldater. — Redsted levede det meste af sit lange Liv mellem sine kære Jyder.

Den tapre Vilhelm Dinesen — Boganis, som han senere kaldte sig som Forfatter, — der ligesom Redsted var født Soldat, stod som Lieutenant ved hans Kompagni. Dinesen var kun 17 Aar gammel, ustyrlig som et Føl af Livsmod og Livslyst. Allerede den Gang havde han en vis ungdommelig Lyst til altid at sætte sig i Positur, som aldrig helt forlod ham; den geniale Forfatter og originale Politiker sporedes endnu ikke i ham, men Æventyrlysten, Kriegerblodet, Jægerdriften brændte i ham,

senere fik han som bekendt nok af Krig og Jagt og Æventyr. Redsted og han passede i alle Maader udmærket sammen. Det viste sig bedst ved Stormen paa Dybbølskanterne den 18. April. Da Skanserne var tagne gjorde 8de Brigade (9de og 10de Regiment) under Scharffensbergs Kommando et Angreb fremad mod de fremstormende Masser, som det lykkedes at kaste tilbage og standse en Stund, saa at de bag ved værende Tropper fik Tid til at komme over Broerne. I prøjssiske Skrifter blev det kaldt en glimrende Vaabendaad. Af Brigadens 58 Officerer og Officersaspiranter fik de 37 Forfald — 22 faldt, 15 blev saarede. Blandt de sidste var Redsted.

Dinesen, som den 18. April var Kompagniets eneste Lieutenant, har i en lille Bog fortalt en Del om Redsted og om deres Deltagelse i Kampen. Han skriver 25 Aar efter til sin gamle Kompagnichef, at naar han senere paa sine mange Farter om i Verden har været ved at blive træt og at mistvivle: — »saa tænkte jeg paa Deres opmuntrende Tilraab naar det kneb: »nu en Sang, Folk!«; saa tænkte jeg paa Dem, da vi efter den første lange Marsch tilbage fra Altona rykkede ind i Kvarter, og De gik foran, rank og stolt, med Skrædderens Tornyster og 89's Gevær og Nielses Madpose, og ikke en Mand manglede; saa tænkte jeg paa Dem, da De ved Bustrup bar vor saarede Fløjmand ind paa Deres Ryg; saa tænkte jeg paa Dem, da De ved Sankelmark lod os andre staa sluttet mod de østerrigske Husarer og selv gik tilbage til den første Stilling for at hente de der glemte Kompagnifaner; saa tænkte jeg paa Dem, som jeg sidste Gang saa Dem, hin 18. April Kl. 11 i Spidsen for deres Kompagni frem mod Dybbøl Mølle.« Saaledes skriver han til sin gamle Kompagnichef, og senere fortæller han om Redsted, da denne under Fremrykningen den 18. April fik den bekendte Ordre af Generalen: »Vil De holde Chausséen ryddelig!« og om selve Kampen omkring Møllen, hvor Kompagniet var i Haandgemæng med Preusserne, og Redsted, da han vilde ind ad et Vindu i Møllen, fik et Skud i Halsen, et andet i Skulderen og et Bajonetstik i Siden, og maatte efterlades paa Valpladsen.

Da han blev fundet af Preusserne erklærede de tyske Læger ham for død, men Johannitteridderen, Prins Heinrich af Reusz, som var tilstede, saa, at der var Liv i ham og tog sig af ham med den største Omhu og Kærlighed. Det lykkedes saaledes Redsted, at blive ført til sin Svigerfader i Graasten, hvor hans Hustru opholdt sig, og hun kom nu til at pleje sin haardtsaarede Mand, der iøvrigt baade her og senere under Fangenskabet i Tyskland var Genstand for stor Opmærksomhed fra Venners og Fjenders Side, ja Prins Friedrich Carl sendte sin tapre Fange hans Sabel tilbage som en Anerkendelse af hans heltedige Angreb paa Dybbøl Mølle.

Der kunde fortælles meget om Redsteds Krigsliv.

Om hans rolige Embedsmands-Virksomhed og stille Familieliv efter Krigen er der ikke andet at berette end om saa mangen anden Embedsmand, der lever i et lille Embede under ret trykkede Kaar. Han solgte Aabildgaard 1866, blev Stationsforstander i Strib 1867, Postmester i Stubbekøbing 1869, Postmester i Thisted 1875. General Scharffenberg, der trofast hjalp sin gamle Kompagnichef, naar han søgte Embeder, skal engang i en saadan Anledning have sagt til Kongen: »Hvis Deres Majestæt havde set den Mand ved Dybbøl Mølle den 18. April, gav Deres Majestæt ham hvilket-somhelst Embede i Landet.«

Den 1. September i Aar tog Kapitajn Redsted sin Afsked og flyttede til Aalborg, hvor han havde faaet en Klasselotterikollektion. En Gang imellem i Aarenes Løb fandt han Lejlighed til at give Møde den 18. April i København for at samles med en lille Flok Kammerater, — Resten af dem fra 8. Brigade — der samles hvert Aar, ikke for at fejre, men for at mindes Dagen og Kammeraterne. Det var hans glædeste Øjeblikke, naar han sad imellem dem, høj og rank, med det lange Skæg bølgende ned over Barmen og de livlige Øjne straalende af Stolthed og Tilfredshed.

Det som særlig betegnede Redsted var ikke alene det, at han var en tapper Soldat, men han var en Type paa en dansk Fælsoldat. Han var ikke opdraget kunstigt, ved taktiske Studier, Reglementer og lærde Bøger, men ude i selve Landet havde han erhvervet sit »Blik for Terrænet«. Han

var født Soldat. Han havde meget af dette mærkelige »militære Instinkt«, som kun faa er begavet med, og som vejer alle Studier op, men som i Forbindelse med Studier skaber Feltherren. I vor første slesvigske Krig havde ikke saa faa blandt vore øverste Førere dette Instinkt, i 1864 maaske ingen. Men Redsted havde aldrig gjort militære Studier og egnede sig ikke til de højere Poster, ja selv som Fører havde han sine Mangler; thi i selve Kampen blev han saa betagen af sin Ildhu, at han blindt gik paa, uden at tænke sig andet end at Folkene fulgte ham. Og det gjorde de ogsaa. De elskede ham, og han stod i det patriarkalske Forhold til dem, som det kun i de gode gamle Dage med den støtte Uddannelse var muligt, og der var den gensidige Forstaaelse mellem ham og dem, hvorpaa al Kommando beror. Han var en Kæmpe af Legeme, en nøjsom, udboldende, haardfør Natur og saa blød af Hjærte som et Barn.

Ikke mindst bidrog hans fanatiske Fædrelands-kærlighed til at gøre ham til den typiske Personlighed, han var. I saa Henseende var han blind og døv. Han elskede sit Land som en lidenskabelig Yngling elsker en Kvinde. Det var hans Sværmeri, han kunde være næsten syg af Fædrelands-kærlighed, naar det f. Eks. i politisk Henseende undertiden saa rigtig sort ud for »det ulykkelige lille Land«. Men han taalte ikke at andre brugte dette Udtryk. Danmark var for ham det skønneste og bedste af alle Lande, alle dets Mænd og Kvinder var gode og kloge, først og fremmest Kongen og hans Slægt, og jeg har hørt ham sige om Venstreførere, hvis Taler og Udtryk tidt krænkede hans dybeste Følelser: Ja, men de maa jo dog være brave Folk, det er jo danske Mænd. Redsted var i Stand til at ofre sig selv og alt, hvad der hørte ham til for sit Fædreland — og saadan har han sat sine Mærker. Det er utvivlsomt ham, som har været Model for den gamle Kaptajn i »En Rekrut fra 64«, der indsvøbt i Bandager sidder i Kahytten og hverken spiser eller drikker eller sover efter Kampen, men kun er ude af sig selv af Sorg over Landet. Og saaledes som Redsted har gjort Indtryk paa denne Forfatter har han ogsaa ved hele sin hæderlige, storslaaede og dog saa beskedne Personlighed paavirket mange Mennesker, ikke mindst sine gamle Kammerater, der nu med dyb Vemod sænker Kaarden for den brave gamle Kaptajn.

Om de Døde tales *nil nisi bene*. Det er maaske ikke rigtigt. Man burde maaske ogsaa kunde se deres Fejl gennem Sorgens Slør og Taarernes Glans og tale aabent om dem. Redsted havde selvfølgelig ogsaa sine Fejl, og jeg skulde ogsaa gerne fortælle om dem for ret at faa hans Personlighed frem — men jeg kendte dem ikke.

JOHAN SKJOLDBORG: GYLDHOLM. —
KARIN MICHAËLIS: LILLEMOR.

IMELLEM de halvhundrede Bøger, som er dette Efteraars godt fyldende Begyndelseshøst, har Kritiken allerede udpeget os et Par Mesterværker. Naturligvis hørtes ogsaa enkelte mindre begejstrede Stemmer, som imidlertid afvistes med Haan, og Mesterværket fik endydermere et Skær af Martyrglorie. Lad os da først se paa disse Bøger — saa meget mere som de i sig selv fængsler Opmærksomheden.

Hr. Johan Skjoldborg har med sin Landarbejderroman *Gyldholm* selv proklameret sig som Zolas danske Arvtager. Gennem Avisnotiser og Interviews ved vi desuden, at han har gjort Tjeneste paa saadan en Herregaard, som han har villet skildre. Hans energiske Stræben i Ære! Første-haands-lagttagelsen og det store Maal er udmærkede Forudsætninger for den nye Kunst. Man griber hans Bog med Spænding.

Begyndelsen lover det bedste. Mellem Herregaardsladens ludende Gavl, hvis gammeldags Hvirvel-

rude lyser grønt som et argt Ridefogedøje og den anden ranke og nymodens røde Gavl kommer en Række Ryttere ad en solet Vej med dybe Spor i det lerede Ælte. Duvende og krumryggede, halvsovende, slentrende ringler og rasler fjorten Ridende og fjorten Par Heste. Og da de skal krydse Chausséen kommer ad den banede Kongevej et elegant Køretøj med dansende Skimler; paa Bukken en Kusk i hvide Handsker og Bjørneskindsslag; indeni Kammerherren med vinrøde Kinder og store, kuplede Raceøjne. Tammes Forkarl standser og hele Rækken standser, puffende i smaa Stød — ærbødigt hilsende. Og Kammerherren genhilser hensynsfuldt.

Hele dette Billede og Fortsættelsen med det drøjt solide Vogntog af de grundtvigske Falling-Bønder, som stirrer ligeud og ikke hilser, og Pløjningen og Ridtet hjem gennem Mørket — det skærer sig ind i Bevidstheden med en Klarhed og Kraft og en Farvestyrke, saadan som kun den gode Kunst. Og der er Livet i Staldene og Folkestuens bredt animalske Lystighed og Slagsmaalene og de plumpe Kærtegn i den mørke Nat. Ud af Støjen og den dumpe Ro og Forvirringen frigør sig i mangedelt Rangfordning de enkelte Ansigtstegne og faste Rids, indtil Per Holts unge og kraftfulde Skikkelse hersker med en egen naturlig Myndighed som den stærke Arbejder og raskmundede Karl og gjæve Kvindeerobrere, han er — men netop saa jævnt ligetil og flygtig og ru, at han ikke paatvinges os som Helt.

Man kan sige, at saadan er Livet paa vore Herregaarde slet ikke længer eller kun undtagelsesvis! dog, det er et praktisk socialt Spørgsmaal, som i og for sig ikke vedkommer Skildringens kunstneriske Værd. Man kan indvende, at Farverne er holdt for mørke, eller at Billedet ikke er fuldstændigt, for saa vidt som man næppe nok aner selve Herregaardsfolkene uden som den truende Magt eller som den raa Brutalitæt, naar Herregaardsgæsterne tumler til Malkepigerne Stue. I Virkeligheden er vel Samfølelsen større og den gensidige Interesse mere frugtbar. Dog — i sin Begrænsning fængsler Billedet fuldt og med sit eget Liv. Det har sine Pletter; den kunstneriske Paavirkning forskellige Steder fra (især fra Bangs senere Bøger) er undertiden paafaldende; imellem Stunder brydes Stilen af en uventet Højtidelighed, som naar det »suser som af kæmpestore Vinger, der svinges gennem den mørke Nat«, efter at en Maren og en Falling-karl er gaaet ind i Gyldholm-Skoven. Men selv hvor Beretningen i og for sig ikke former Kunstens stærke Syner, virker den med Selvpolelsens og den nye lagttagelses naturlige Friskhed.

Saa bliver Per gift med en Pige, da de skal have Barn Nummer to; han rykker ind mellem Gaardens faste Husmænd. Og Pers store Daabs-gilde, der siden lever videre som et Sagn om Overflod, bliver ogsaa for os en Virkelighed, som uden egentlig Glans, men med den fasteste Troværdighed fører os ind i Husmandsstuen. Siden er det, hans tre Børn omkommer ved Ildsvaade, medens han og Konen er paa Arbejde. Oprinet staar der med knap og haard Fynd, som bider sig fast. Men dermed er for mig ogsaa Bogen forbi. Thi Pers følgende Vækkelse til socialistisk Samfundssyn og »monumentalt« heltmæssige Opræden, indtil han efter en mislykket Strejke drager af Gaarde ud i den uvisse Fremtid, er saa skematisk kortfattet, at Mennesket Per ikke staar for os længere, men kun et Agitations-Nummer. Det er ikke Tendensen, der ødelægger. Der er skrevet udmærket Kunst med Tendens, og for Resten føles Tendensen, Samfunds-Synet, Hjertets Harme over de usle Kaar fra første Side og ikke mindst, hvor Bogen er bedst. Men det er Udviklingen, der springer, Oplevelsen og Følelsens Legemliggørelse, som blegner bort — Livet, der ikke er mere: kun Avis-Artiklen bliver tilbage.

* * *

Af en helt anden Art er Fru Karin Michaëlis' *Lillemor*. Hvor Skjoldborg bygger paa sin lagttagelse ud i Samfundssyner, samler Fru Michaëlis al sin Følelse om Forholdet mellem et Par Mennesker, fortættende det til en krampagtig Inderlighed, paa hvilken hendes Talent og Temperaments-Styrke strander.

»Lillemor« er Fortællingen om en stakkels ung Pige, som fra et strængt og koldt Hjem bliver givet i Ægte til Moderens Ungdomsskole, der sidder som Enkemand i sin Lægebolig midt ude

paa Heden. Saa ene og forladt føler hun sig i Selskab med denne tre Gange saa gamle, søre Mand, der ikke vil lade hende lege med Dukker, men opdrager og afretter sin Barnekone, og saa en uhyggelig, døvtum Tjenestepige, som elsker og piner hende, at Barndoms-Hjemmet synes hende Livets Lykke og Længsel. Imellem hendes blidt sorgfulde Skrivelser til Moderen lysner saa en yngre Søsters oprørske og trodsigt livslystne Brev om hendes Forbitrelse, Giftermaal og Glæde.

Stakkels Lillemor bliver det sortere og sortere for. Hun faar smaa Børn, som dør, og hun selv bliver syg: hendes eneste Bøn til ham er nu, at hendes Smaa maa blive begravne paa hendes egen lille Kirkegaard, som hun pynter med Blomster, og ikke paa den store Kirkegaard, hvor »den rigtige Kone« ligger. Men nu vil han endelig tage med hende ind til Byen, fordi hun gaar og forkommer her ude paa Heden. Saa viser han hende, hvordan han har sat to smaa, hvide Marmorkors — paa den store Grav. Han har lejet for hende, og nu er Børnene den rigtige Kones Børn. Med et mangfoldigt Omforladelse, fordi hun smudser Vandet (»men de tyve Kroner fra min sidste Fødselsdag har jeg endnu, og saa kunde den maaske blive gravet om for dem, og I kunde drikke Øl saalænge«) kaster hun sig i Brønden.

Meget af dette er talentfuldt, saare smukt tænkt og følt. I Gennemførelsen i Sammenstillingen med den unge kaade Søsters lyse Skæbne er der uhyre megen Kunst —

Altfor megen desværre!

Kunst i saa tykke Lag, at Livet og Mennesket bliver borte for vore taarevædede Øjne.

Fru Michaëlis har forfulgt sin Succes fra *Barnet*. Og alt det, der i den Bog var overfølt og sentimentalt tillavet, det er her bleven krampagtigt, og taaredryppende forskruet. Under Kritikens begejstrede Bifald piner Forfatterinden vore Taarekirtler, kniber hun vore Nerver, mishandler vor Medlidenhedsfølelse i en sand Krumslutning. Vi skal røres, for enhver Pris. For at opnaa dette gør hun Lillemor enfoldig indtil Idiologi, Moderen kærligt stræng indtil Iskulte, den i Bunden kloge og kærlige Mand forhærdet uforstaaende indtil Forbrydelse, og Søsteren, ufødt uskyldig, indtil — at søge Ægteskabets mystiske Hemmelighed i sin *Mands Kuffert*; det er ikke langt fra, at Quasimodo-Tjenestepigen er den mest menneskekærlige i dette Selskab. Hvis denne Barnlighedsserie skal fortsættes, bør næste Bind skrives paa Tysk og foregaa paa Maanen.

Men det kunde jo ogsaa tænkes, at Fru Karin Michaëlis vilde bruge sit ualmindelige Talent og sin Temperamentsstyrke til at skrive os en Bog, som gaar paa denne vor gode Jord og taler Dansk uden kædne Diminutiver.

* * *

Ned i den *Hensigt*, der i Skjoldborgs Bog gled fra Oplevelse og Iagttagelsens faste Grund ud i Agitationen, og i Fru Michaëlis' Værk førte fra Sjælestudiet og Følelses-Inderligheden ud i Taarefloden, sank *Mesterværket*.

Og for Forfatterens Skyld er det vist bedst, at det siges. Ikke blot fordi Sandheden i sig selv er sund — Men naar nu de virkelig skriver Mesterværket, saa kunde det jo ellers hælde sig, at Folk — ligesom i hin Historie med Ulven — vilde bevare visse Tvivl trods alle Lovord. Ti med den megen og stærke Ros opelskes de Hundreder Bind og fjernes Publikums Interesse fra Literaturen.

CHR. G.

JOSEPH.

AF HANS KAARSBERG

HUNDEDAGENE kan i Paris være vanskelige at udholde. I det gamle, aldeles franske Hotel passer man paa, at ikke et eneste Vindu bliver aabnet: Trænger først Varmen ind, er den ikke til at blive af med igen. Alt er lukket. Sol og Luft banlyst. Jalousier og Gardiner, Skodder, Markiser og Forhæng — alt er i Brug i denne Kamp mod Klimaet. Og en underlig fad, indeklemmt Lugt af Mad og Tæpper, Cigaretter og Parfume hviler overalt i dette Menneskebur.

Man iler med at komme ud i »den friske Luft«.

Men Avenuen er hed og tør som en Smelteovn. Hvis det ikke var en Festdag, vilde alle de Mennesker, der ikke sulte, ligge gemte i deres lumre Boligers Skygge, — i deres Kamre, Huler og Huler, som Menageriets dagsky Rovdyr, der skjuler sig i Krogen under den stinkende Halmduge.

Men det er en Festdag. Og Dagen er nær ved at svinde. Fra Seinebroen ser man bort mod den synkende Sol, der, skarpt tegnet, gløder, sender sit søre Lys gennem et Flor af graaviolet Dis og Damp og Taage. Fra Seinebroen ser man allerede Festaftenens kendte Flod-Panorama male sig med sit glade Mylder, sine afdæmpede Farver, sine Sange og Skrig, Fløjt og Pift, med de vrimlende Floddampers Stønnen og Hysten og Kajernes raslende Vognlarm.

»Place de la Concorde«, Verdens skønneste Forum, er i Aften en uhyre stor, skøn Stegepande. Al Sommerdagens glødende Hede stiger nu kvælende op fra Fliser og Sten, Asphalt og Træværk. Menneskene iler med at komme over denne Plads, bort under Træerne i »Champs Elysées«, hvor man haaber og tror, at der er mindre lummerhed.

Her bølger Menneskemængdens sorte Dobbeltstrøm, som en larmende, tusindtunget Slange, langt, langt bort i det uendelige Perspektiv. Glæden synes almindelig. Kage- og Limonadeboderne er snart ganske tomte. Sang og muntre Raab lyder over alt. Hist og her improviserer Ungdommen en gratis Dans. Støvet hvirvler op i den lumre Luft, dvæler som en Taage under Trækronerne. Musiken lyder nær og fjern. Det er ikke nemt at sige, hvorfra denne eller hin Melodi baner sig Vej gennem den almindelige Larm, — for straks efter at blive overdøvet og forjaget til et nyt Brudstykke. Stærkt farvede Glædesballoner slippes løs og forsvinder langsomt over Trækronerne. Og, skønt Tusmørket begynder at falde, gaar Smaahandlen strygende med Skrige-Balloner, kunstige Kaniner, der kan hoppe og vifte med Ørerne, Sprællefigurer og snurrige Dukker, Fløjter og »Kri-Krier« og Himlen véd, hvad!

Ved en Korsvej staar den gamle »Joseph med Spurvene«. Han er meget populær i Kvarteret. Det er ham, der forstaar at lokke alle Spurvener i Tuillerihaven til sig. Hver eneste Dag i Spasertiden staar Joseph dernede ved Bassinet. Han behøver bare at løfte Armene og fløjte, — straks kommer Spurvenerne flyvende allevegne fra, sætter sig paa hans Hænder, hans Skuldre, hans store, buskede, graa Hoved, fylder hans Bulchat, slaas for at æde af hans brede, modbydelige Mund. De sværmer i tætte Skarer om ham. Naar han paa Skramt jager dem bort, kommer de straks igen. Fuglene er som hypnotiserede. Og Joseph forstaar paa en særegen, hemmelighedsfuld Maade ligesom at stilisere sit ubestridelige Herredømme over dem. Naar Børnene — de rige, velnærede Børn, — ved Synet af ham lader deres Legetøjs-Skibe strande i det store Bassin og beundrende flokkes om ham, saa føler han sig smigret. Han lader sig gerne kalde »Spurvekonge«. Og han indkasserer med urokkelig, mystisk Værdighed manges god Drikkeskilling — »til Smaafuglenes Beskyttelse og Ernæring«. — Men, nu og da, i et ubevogtet Øjeblik, farer hans store Haand med de lange, kolbeformede Fingre hastig, som en Kattepote, ned over Frakkeærmet. Det ser ud som en Leg, som om han fangede Fluere. Men, naar han atter stikker Haanden i Frakkelommen, er der gerne et Par af de uskyldige Smaakræ mellem hans Proletarfingre. Og de klemmer i et Nu og med øvet Kunstfærdighed Spurvehovederne saa flade som en Franc. Thi Joseph elsker Spurvenerne. Ogsaa stegte.

Men paa Festaften som i Aften, naar Spurvenerne er gaaet til Ro i Havernes og Boulevardernes Træer, optræder den populære Joseph som Handelsmand. Han forstaar at vælge en opsigtsvækkende »Specialitet«. Og han gør altid glimrende Forretninger.

I Aften er han særlig heldig: Han har »startet« en, just for Tiden humoristisk Skrigeball. Naar den ligger sammenfalden og slatten paa hans store, snavsede Haandflade, er den en lang og mager, kronraget og rødneget Prælat. Men, stikker han dens Mundstykke mellem sine svulne Læber og puster den op, — nej, se! se! — saa bulner Præstemanden ud, bulner og bulner, — indtil han forvandles til et ækelt Fedesvin med lang, rød Tryne, rødgle, lystne Øjne, og en Halekrølle, der tager Publikum med Storm. Naar saa Svinet er nær ved at revne af Fedme, slipper Joseph Mundstykket og lægger igen Figuren paa Haandfladen. Og, mens

Svinet skriger aldeles gudsjammerligt, synker det afmægtigt sammen. Og Prælaten er der igen! ledsaget af den tusinde Gange gentagne, folkelige Vittighed.

Joseph og hans Prælat-Svin gør stor Lykke. Han har flere Gange maattet forny sit Lager. Ganske vist er der nogle Mennesker, der føler sig forargede over dette »Indlæg i Kulturkampen«. Men den øjeblikkelige Stemning er ikke anlagt for Protest og haardhændet Kritik og Moraliseren. Spurvekongens plumpe Skrigeballoner vandrede i Timernes Løb fra hans svulne, saarede Læber til tusinde leende Barnemunde. Og Børnenes glade Skare flokkes atter og atter om ham. Langsomt bevæger han sig fra Sted til Sted. Men Børnene følger ham. Kærtegnende kalder han dem »mine kære, kvindrende Spurve«, »smukke Smaafugle«. Drengene raaber »Hurra for Spurvekongen«. Og Pigerne trækker ham med spøgende, tillidsfuld Fortrolighed i Frakkeskøderne, at han dog snart igen skal puste en Ballon op og sige noget morsomt.

Joseph har en af sine store Dage. Nu og da glider hans Haand kærtegnende hen gennem Mønterne i hans uhyre Bukselomme. Han vejer denne Næve fuld. Lytter næsten med Vellyst til Skillingerne bløde Raslen. Hvad og hvor meget kan der ikke faas for saadan en Børs! Han er henrykt som Slagteren med de teglstensrøde Kinder, naar han med Kniven paatværs i Munden med vurderende Haand beføler Slagtekvægets uventet fede Flomme.

Da — pludselig — midt i Trængslen omkring ham — føler han et haandfast Tag i sin Skulder. Han vender sig brat og et Par store og sorte, unge Øjne stirrer forskende paa hans koparrede Ansigt:

»De er Joseph Pelletier, der iforgaars søgte Raad for Deres Sygdom i l'Hôpital Broca.«

— »Og De?«

»Jeg er »Externe« dér og hørte, at det blev sagt Dem, at De har Sygdommen, at Deres Læber er fulde af giftig Smitte, at De ikke maatte sætte Deres forbandede Skrigeballoner til Munden, naar De falbyder dem! Og nu — —

— — »For Satan!« udbød Spurvekongen med kammeratlig Ligefremhed, »er De en Konkurrent kanske, siden De blander Dem i mine Affærer? — Stik Piben ind, unge Herre! og lad os bare la' være at gøre os vigtige.«

Der har allerede samlet sig et lille opmærksomt Publikum om de to Mænd. De fleste tilhører Folkets brede Lag. Thi det er sen Aften. Nyfient betragter de den folkekære Joseph og, foran ham, staaende i Lygtelyset, den næsten fattigklædte, unge Mand, mager og skæglos, med skarpe, fine Træk, der skælver af Bevægelse.

»Hvad er dér?« raaber en kæmpestor Bluse-mand og albuer sig frem af Mængden. »Hvad er der, Joseph?«

»Aah, — det er én af disse katholske, formummende Storborgere, der vil gøre sig vigtig, gaa mig i Næringen« — —

— — »Vogt Dem!« hvisker Ynglingen tæt ved hans Øre. »Tag Deres Dukker og list hjem. Eller — — jeg raaber ud til Folket her den Skurkestreg, De har gjort!«

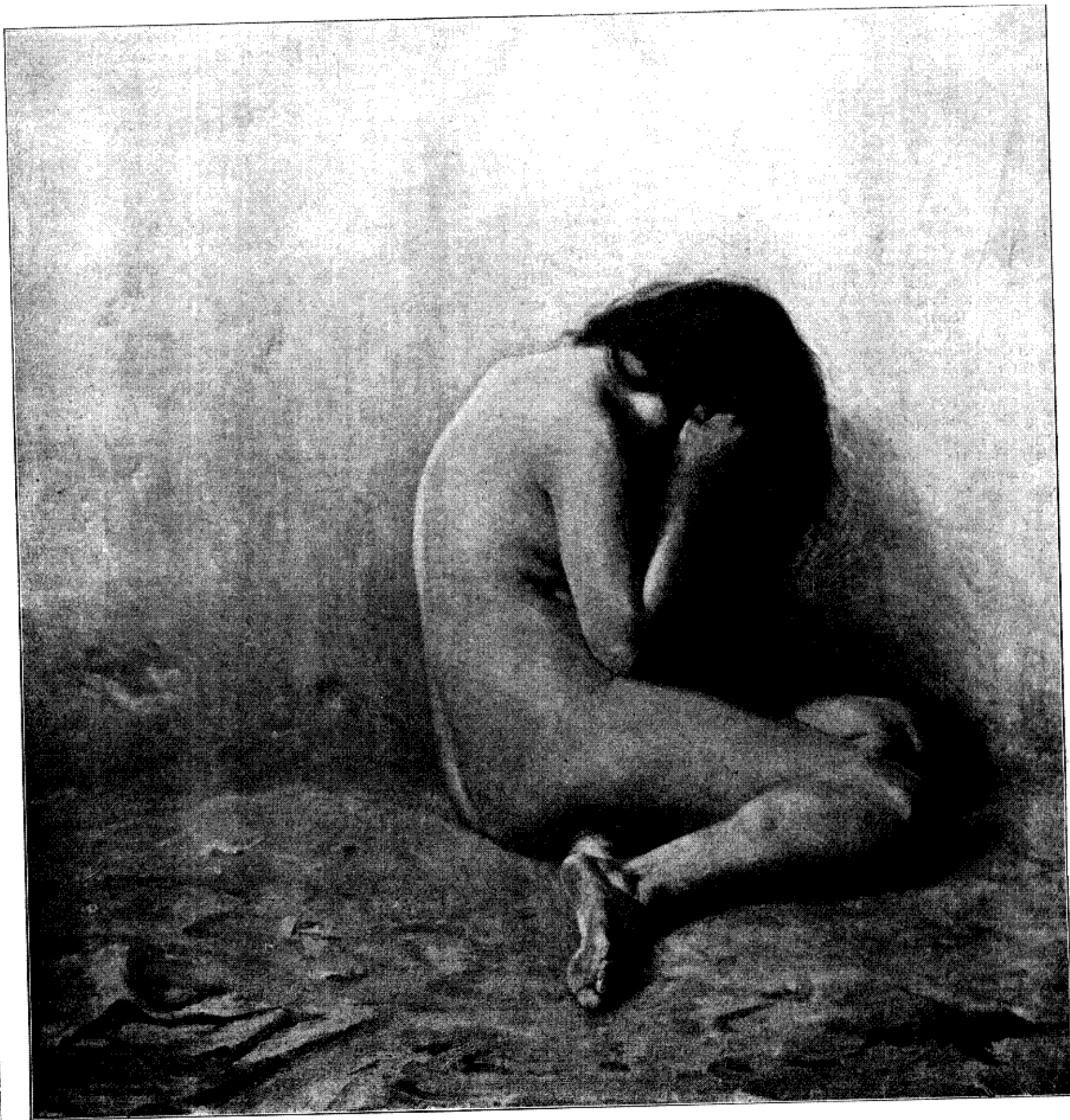
»For Pokker! Hvad er der i Vejen?« lyder det ud fra det voxende Opløb.

Og Spurvekongen, der begynder at skønne, at nu gælder det i Virkeligheden at kunne klare sig, han fortrækker sit Gummielastikums-Ansigt til et stort, overbærende-indigneret Rævegrin og svarer med en Stemme som en Udraaber:

»Her gaar jeg, fattige Mand i mit lovlige Erhverv. Og saa kommer denne Hr. Hvilken som helst og forlanger — han fordrer! — at jeg skal pakke sammen og gaa hjem og lægge mig: Mit Helbred taaler ikke Aftenluften — — Han har, paa Polyklinikken igaar, hørt at Lægerne har raadet mig til Forsigtighed. Herren er vel selv en Sagkyndigheds Spire. Men, hvad rager mit Helbred ham! »De Sagkyndige« er dyre Folk. Det franske Folk ruineres af Sagkyndige! — paa alle Omraader! Jeg siger: paa alle!«

Under denne Tale løftede Joseph Haanden med Kolbefingrene og lod den beskrive en stor og omfattende Bane i Luften: Han, Joseph Pelletier, der havde »kæmpet for Fædrelandets Ære«, paa kaldte det franske Folks Dom. Gu' gjorde han saa! — skønt Sagen var saa grinagtig.

Og op fra den tættere og tættere Mængde lyder flere og flere Stemmer: — »Det er rigtigt! De »Sagkyndiges« Tid er forbi. De bare tærer paa Landets Marv, forhøjer Skatterne. Ned med

SLAVINDE. EFTER MALERI AF V. IRMINGER

dem! — »Den, der har et Konversationsleksikon véd meget mere end de!»

»Hvorfor sla'r Du ham ikke en paa Skallen!» — »Han, den blege, der, han ligner s'gu en »Ørneunge« Du li'er ham ikke, Spurvekonge! Jeg kan godt se det paa Dig.» — »Drengen er gal. Lad ham gaa hjem til sin Mo'er!» — —

Den unge Mand, der hidtil i behersket Harmen havde hørt paa alle disse Ord, svang sig pludselig op paa Lygtepælens Fod. Hans Øjne flammede som en Fanatikers, da han med blottet Hoved raabte ud over Mængden:

»Joseph Pelletier, Manden dér, har Sygdommen. Lægerne har sagt ham det. Han véd det! Hans Mund er som et Krater, der udspyer smittende Gift. Han véd det! Ikke desto mindre har han, Dagen lang, med koldt Blod besudlet sine modbydelige Varer, før han lod uvidende Fædre og Mødre stikke dem i Munden paa deres Børn. Jeg har iagttaget ham. Og jeg sværger, at jeg taler sandt: Denne Samvittighedsløse har idag dræbt

tusinde Menneskers Lykke. Og hans Dagværk vil bære sin forbandede Frugt gennem Slægtled, — længe, længe efter at han selv forglemt er raadnet i sin Grav. — Ikke sandt, Borgere! faa Mænd præsterer et større Dagværk. Hvorfor kan han da nu ikke unde sig Nattero!» — —

Der var bleven næsten stille i Forsamlingen. Men næppe havde Manden under Lygten endt sin Tale før en mægtig Uro bølgede ham imøde. Først var der Raab af Mishag, Raab af Tvivl, en enkelt drøj Forbandelse af Spurvekongen, der endnu ikke havde tabt Modet. Men snart overdøvedes disse Udtryk for en vaklende Stemning af høje, grove Brøl, der bragte Joseph til triumferende at rette sin Ryg og med teatralisk udstrakte Hænder at udtordne sit:

»Det er Løgn! — Det er Løgn! — Det er Løgn!»

Den store Blusemand slyngede med et Næveslag »Fornærmeren« ned fra hans Stade.

»Ned med ham!» skreg det fra alle Sider. —

»Han lyver: Det er nok ikke paa den Maade, man faar Sygen!» — »Klyng ham op, den mistænkelige Storborger! — Hvad rager vores Sager ham!» — »Joseph er en tapper Soldat. Skal saadan en Pjalt holde Skoleret over ham!» — »Og en skinge Kvindestemme: »Fichtre!! — Du lyver, mit snehvide Bælam!»

Og, før Manden under Lygten kunde besinde sig til Modstand, ramte en Regn af Næve- og Stokkeslag hans Hoved, hans Ansigt, hans magre Krop. Uden at give en Lyd fra sig, tumlede han om i Støvet.

Saa var det, at Politiet kom til. Mens det hensynsfuldt bad Mængden »passere«, forsvandt Spurvekongen og hans Kammerater stilfærdigt fra Skuepladsen.

Tilbage laa den unge Mand, bevidstløs, med det blodige Ansigt gemt i Støvet.

Amen!

»Quoa vidi.

PRINS CHRISTIAN OG PRINSESSE ALEXANDRINES MODTAGELSE I NYSTED

DANSKE HERREGAARDE: AALHOLM

DET GAMLE, skønne Aalholm Slot har i forrige Uge haft fyrsteligt Besøg. Om Dagen har de store Skove rundt om Nysted genlydt af Bøssernes Knalden, og om Aftenen har Lysvældet fra alle Slottets Vinduer fortalt om de Fester, hvormed Grev Raben-Levetzou, omgivet af Lollands Adel og de Nystedske Honoratiore, har fejret sine kongelige Gæster, Prins Christian og Prinsesse Alexandrine, under deres fire Dages Ophold paa Slottet.

Det er dog ingenlunde første Gang, at Aalholm Slot huser fyrstelige Gæster indenfor sine ærværdige Mure. Baade Konger og Dronninger har det set, dels som sine Ejermænd og dels som sine Gæster. En Gang har endog en Konge højest nødtvunget gæstet Borgen; det var, da to smaa lollandske

Adelsmænd, Hennie Bryde og Johan Ellemose, i Saxkøbing overfaldt og fangede Kong Christoffer II, »Christoffer uden Land«, der havde pantsat Løllikerne til en tysk Greve, og overleverede ham til Grevens Kommandant paa Aalholm.

Det er dog langt fra den eneste dramatiske Episode, Aalholm Slots Historie, der paa det nøjeste hænger sammen med hele Lollands Historie gennem Tiderne, kan berette.

Lidt af alle Slags har den gamle Borg, hvis Anlæggelse menes at kunne sættes til Midten af det 12. Aarhundrede — Sagn om, at den skriver sig fra Gorm den Gamles eller endog fra Næsekongernes Tid, har kritiske Forskere reduceret til de Fabler, de er — været Vidne til. Den har set Vendernes Plyndringstogter paa den fede, flade Øs Kyster og givet Ly for fattige Fiskere og Bønder, der flygtede for Fjendens blodige Hærgninger; de vendiske Snekker har sejlet tæt under dens Mure, og under de rasende Angreb mod Borgen, som fire høje Taarne kronede, har Franciskanermunkenes Sang og Bønner blandet sig i Kampbuldret. Og i de urolige Tider er en hel By skudt op om

FORAN JAGTTELLET

Lehnsgreve Raben-Levetzou. Prinsesse Alexandrine. Prins Christian. JAGTSELSKAPET, EFTER JAGTEN

Borgens Fod, skabt af Arbejdere og Haandværkere, Handelsmænd og Skippere, der har søgt Skjul under dens Vinger og hentet deres daglige Brød fra den og dens talrige Besætning.

Om alt dette ved man dog intet sikkert; den Tid tilhører Aalholms Sagnhistorie, hvorfra intet faktisk er opbevaret. Først fra Begyndelsen af det 14. Aarhundrede, da Christoffer II blandt meget andet ogsaa pantsatte Aalholm til Grev Johan den milde, har man paalidelige Oplysninger. Med Grev Johan kom en Mængde holstenske Adelsmænd til Lolland. De udsugede og plagede Bønderne saa »tyskt« som muligt og gjorde sig meget forhadte af Befolkningen, der af Hjærtens Lyst afbrændte og rovede deres smaa, befestede Borge, hvor Lejligheden og deres Kræfter tillod det. Disse skrækelige Tilstande gjorde Kong Valdemar en brat Ende paa 1346. Han udnævnte 1360 sin Søn Christoffer til Hertug over Lolland og gav ham Aalholm til Residens. Hertugen døde imidlertid 3 Aar efter, og den danske Adelsmand Kersten Kule fik Aalholm i Lehn for en Sum Penge, Kongen laante til at føre Krig med Sverrig og Hansestæderne og undertrykke Jydernes Oprør. Denne Hr. Kule var en ualmindelig snedig Herre. I 1368 ankom den holstenske Grev Henrik med en stor Flaade, udrustet af Hansestæderne, og lagde sig uden-

for Aalholm for at belejre den. Belejringen trak længe ud. Aalholm holdt sig tappert i flere Maaneder, og tilsidst blev Greven ked af Legen. Han forberedte et stort Angreb. Dette syntes Kersten Kule mindst af alt om, og han lod derfor gaa Bud til Hr. Henrik, om han ikke vilde indfinde sig paa Borgen til et større Gilde, for at de ved samme Lejlighed kunde raadslaa om Overgivelsen. Greven indvilligede og drog i pompøst Optog ind paa Aalholm som Repræsentant for Greverne Henrik og Claus af Holsten, Kong Albrecht af Sverrig, Hertug Albrecht af Mecklenburg og dennes andre Børn samt for Børgerne i 77 Hansestæder. Envældig Magt i Forhold til en sølle Lehnsmænd paa Aalholm. — Men da Greven vendte tilbage til sine Skibe, havde han underskrevet en Vaabenstilstand af følgende snurrige Indhold: Alle Lollands Beboere skulle have Fred indtil 1. Maj 1369 og i denne Tid nyde deres Gods i Ro; skulde Kong Valdemar — som var i Tyskland for at hverve Tropper — eller de danske i Mellemtiden komme med Tropper for at kæmpe, saa maatte Lollikerne i Ugen fra Midfaste Søndag 1369 til den næste Søndag efter frit ride til den danske Hær for at kæmpe i dens Rækker, men til ingen anden Tid. Den 1. Maj 1369 skulde det afgøres, om de hol-

stenske Grever skulde have Aalholm og Ravnsborg Slotte med hele Lolland eller ikke; i det første Tilfælde havde Lehnsmænd og Landets øvrige Herremænd Valget, om de vilde beholde deres Gods og hylde Greverne eller opgive det og fare, hvorhen de vilde.

Dette Aktstykke underskrev Greven den 8. September. Hvorledes Kersten Kule har faaet ham saa vidt, melder Historien intet om. Men mon det

geding, og han havde det indtil sin Død 1568. Blandt hendes Lehnsmænd var den berømte Hærfører Johan Rantzau, der atter, fordi han den meste Tid opholdt sig i Krigen, havde en hel Del Underlehnsmænd.

Efter Dronning Sophies Død faldt Aalholm atter tilbage under Kronens Gods.

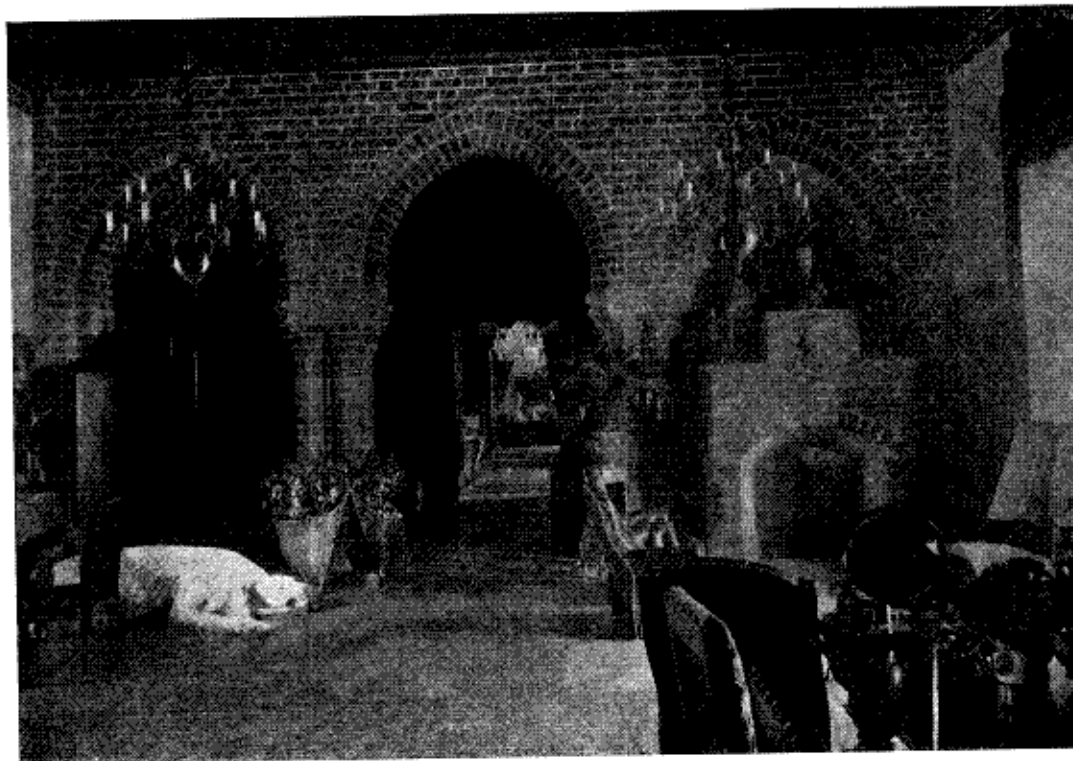
Og Aalholm fik en Række kongelige Lehnsmænd, om hvilke Efterverdenen ikke kender ret

ikke er sket paa samme Maade, som da Tordenskjold havde den svenske Officer under Behandling?

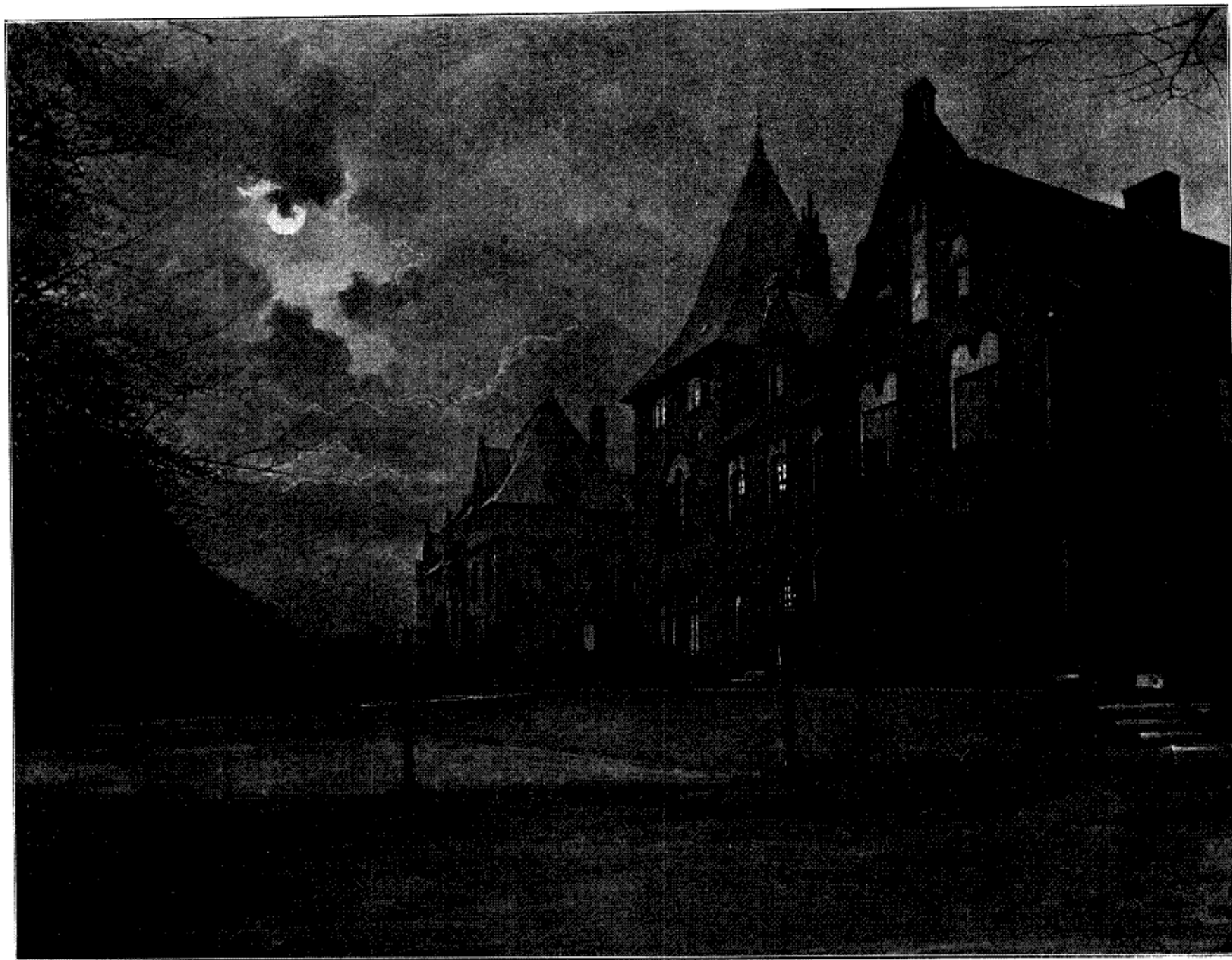
Naa, Begivenhederne føjede sig saa, at Aalholm og hele Lolland ikke kom i Grevernes Hænder, og Hr. Kule havde uden Sværds slag frelst et stort Stykke Land for sin Lehnsherre.

Under Grevefejderne optræder paany urolige Tider for Aalholm. Jørgen van der Wisch, der var Lehnsmænd fra 1528—35, maatte med i Krigen, og dette benyttede Nysteds Borgere sig af; de overrumplede Borgen, tog den, og overlod den for en Del Penge til de tyske Grever. Men to Aar efter kom den berømte Laurids Knob og tugtede Nysted Borgere for deres opsætsige Sind samt fratog Grevernes Lehnsmænd Slottet.

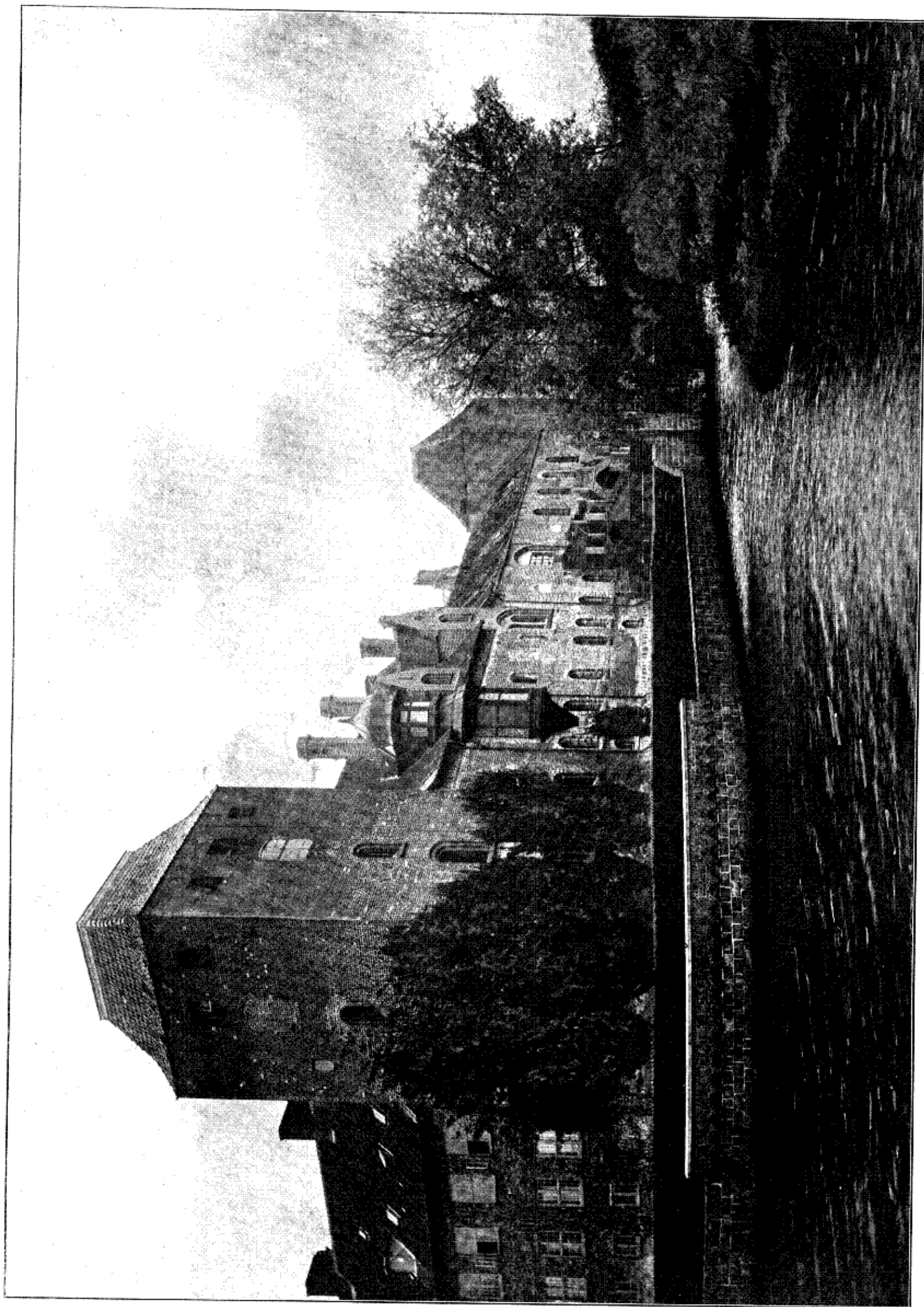
Straks efter at Laurids Knob havde indtaget Slottet, blev det overgivet Enkedronning Sophie som Liv-

AALHOLM FORHALLEN

AALHOLM MOD SØEN

AALHOLM SET FRA PARKEN

Fot. af Vilh. Pauli

meget andet end deres Navne.

En hæderlig Undtagelse danner dog Rigsraaden Hack Ulfstand til Hikkebjerg, der udfoldede en rig Virksomhed paa Slottet.

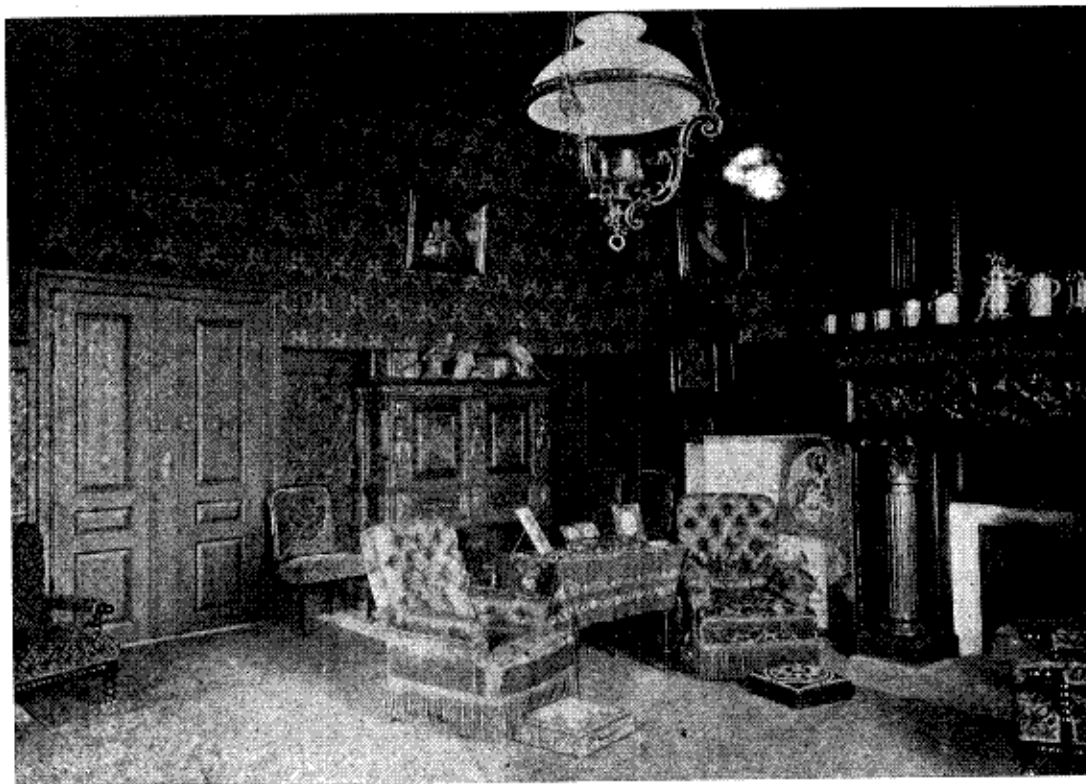
Den sidste kongelige Lehnsmænd, som nævnes, var Philip Joachim Barstorff (fra 1654—1660), der under den svenske Krig gjorde sig usynlig. Han turde ikke opholde sig paa Lolland af Frygt for Svenskernes Overfald. Fra 1670—1685 havde Dronning Sophie Amalie det i Livgeding.

Egentlig morsomt eller lukrativt har det til Tider heller ikke været at have Aalholm til Lehn. De bevægede Omskiftelser, Krig,

Belejring, mangeartede Lehnsherrer, Pantsætning, i det hele hine Tiders ustabile Forhold, undlod naturligvis ikke at indvirke paa Slottet og dets Udseende. Forfuldent, ruinagtigt laa det store Bygningskompleks, nu og da under en samvittighedsfuld Ejer oppudset og restaureret, men i Almindelighed prisgivet Ødelæggelserne og Tidens nedbrydende Værk. Og Indtægterne var smaa og knappe, særlig naar en Lehnsmænd skulde have et nogenlunde Udbytte for sit Arbejde. Det skulde han jo helst, hvorfor der ikke blev meget til Vedligeholdelse eller Forbedringer.

Den eneste, som forsøgte at udbedre Slottet, var Hack Ulfstand, der i 1587 lod bygge tvende massive Taarne, hvis Soliditet bevises af, at de stod til helt op i Nutiden.

Med 1725, da Frederik IV solgte Aalholm til Fru Emerantia v. Raben for 95,000 Daler, begynder

AALHOLM. ARBEJDSVÆRELSE

Aalholms nyere Historie. — Fru Emerantia har været en begavet og flittig Dame, som efter den Tids Begreber bragte Aalholm med tilliggende Godser i en udmærket Stand.

I Begyndelsen af forrige Aarhundrede ejedes Aalholm af Grev Frederik Christian Raben, der var en dygtig Botaniker og har anlagt den nuværende smukke Have med den sjældne sydlandske Vegetation. Han døde 1838 i Brasilien, og en senere Ejer har i 1874 rejst ham et smukt Mindesmærke, der staar midt i hans Mesterværk, Aalholms Have. Efter Botanikeren fik hans Søn Kammerherre, Dr. phil., Grev G. Chr. v. Raben Grevskabet. I 1879 døde han, og Grevskabet gik over til Kmhr.

Jos. Raben Levetzou, hvis Søn, Grev F. Chr. O. Raben-Levetzou er den nuværende Besidder.

Det er denne, der har ført Aalholm op til dets nuværende Skikkelse. Restaureringen er ledet og udført efter Tegninger af Professor H. J. Holm, og Aalholm Slot staar nu som en af Landets smukkeste Boliger, udvendig som indvendig. Store, mægtige Sale i den ældste danske Stil med Marmor- og Sandstenskamin, prægtige Gemakker i ren Empire eller Rokokko, en Udfoldelse af Stil og Smag i Arkitektur og Udstyrelse, som næppe findes mere fuldkommen paa noget andet Slot.

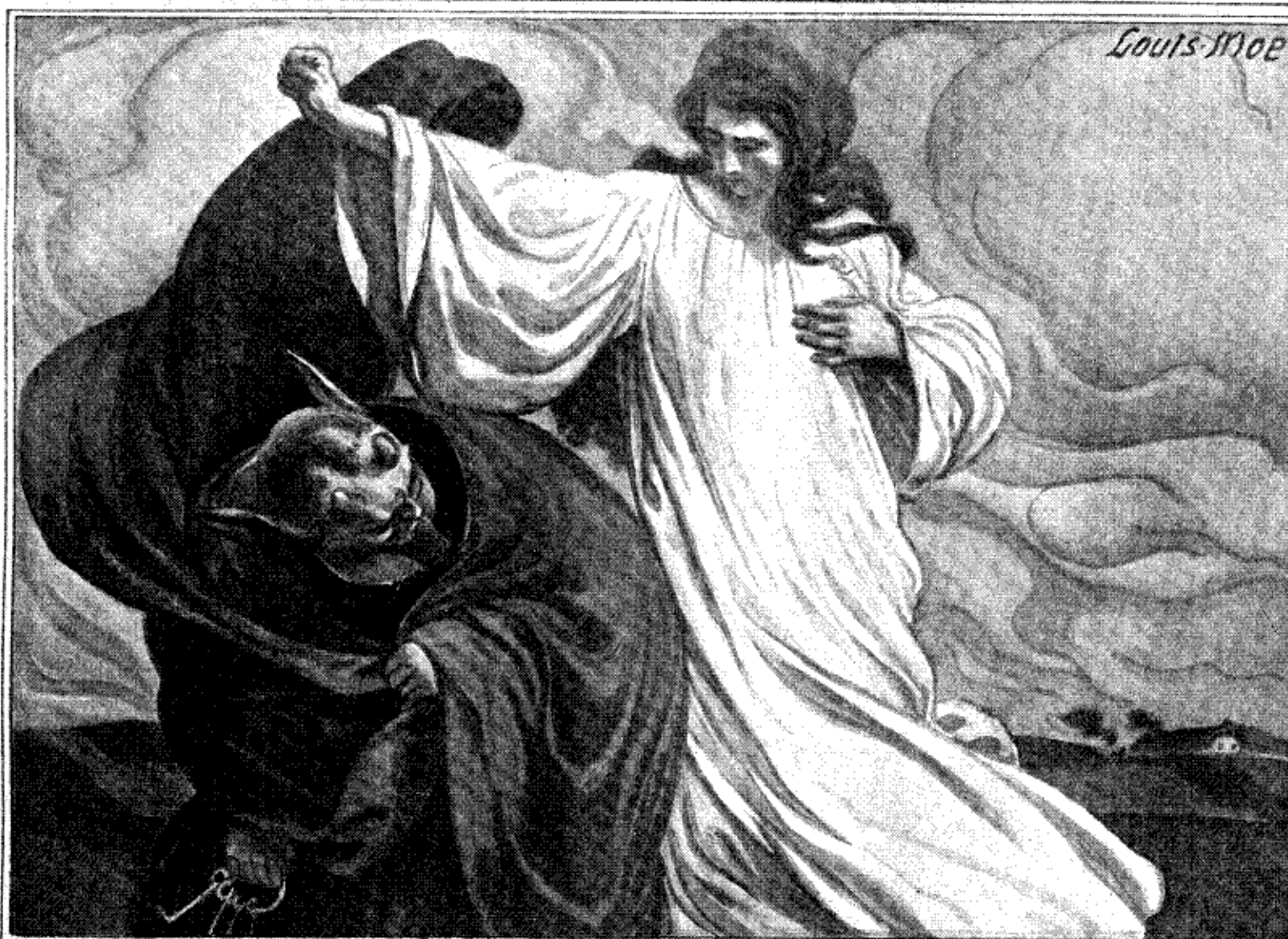
Det har da været et Sted, der vel var et Besøg værd, som det unge Prinsepar har gæstet; baade Fortid og Nutid har forenet sig for at gøre dem Opholdet saa minderigt og fornøjeligt som muligt.

Allerede længe før Besøget var den lille By i en sand Festfeber, og da Dagen oprandt, havde den smykket sig med Flag og blomstersirede Guirlander, saa den næppe var til at kende igen, medens alt, som kunde krybe og gaa, med de nystedlige Honoratiorens i Spidsen, havde givet Møde paa Banegaarden.

I de følgende Dage samlede Aalholm Slot indenfor sine Mure alt, hvad der har Navn paa Lolland, og mange andre, og ved det glimrende Bal, der afsluttede Festlighederne, straaede Hundreder af Lys over en Forsamling, der var det skønne, sagnrige Slot værdig.

AALHOLM. THESALEN

„STORTYVEN“

EN FORTÆLLING AF J. BLICHER-CLAUSEN

(Fortsat)

Han tog Instrumenterne op Gang efter Gang. Han vejede dem i sine tørre, knoklede Hænder, og han forstod, at havde han ikke haft saa gode Instrumenter som disse, havde han aldrig turdet vove Operationen.

Hvor lavt han i dette Øjeblik handlede overfor sin unge Kollega, tænkte han ikke paa, eller om han tænkte, skød han Tanken fra sig.

Han kørte to Timer efter hjem igen, fulgt af begge Forældres varme Tak og gentagne Velsignelser. Men intet glædede ham saa meget som den unge Kones umiddelbare Udbrud: »Aa, Gud ske Lov, at vi fik Dem — og ikke Dr. Højstrup!« Netop saadan skulde det være — paa den Maade vilde han have det. — Han gned sig over Baghovedet med sin hule Haand, som det var hans Vane, naar et eller andet fornøjede ham, og satte sig mageligere tilrette i Doktorstolen.

Men der gik en Følelse af Ubehag igennem ham, da han var staat af Vognen foran sin egen Dør, og i Forstuen mødte Frk. Inger. Hun hjalp ham af Tøjet i Tavshed, og de gik sammen ind i Dagligstuen.

»Det er godt, det er overstaar,« sagde han og gned Hænderne. »Jeg tror alligevel ikke, jeg gør det om igen — jeg begynder at blive gammel.«

»Det forekommer mig,« sagde hun — og det undrede ham, hvor haard den Stemme kunde blive, som ellers var saa blød og bøjelig — »det forekommer mig, at jeg hørte Dig love Dr. Højstrup, at dersom der indtraf noget nyt Sygdomstilfælde, skulde Du telegrafere efter ham.«

»Jamen — dette her taalte ingen Opsættelse, ser Du.«

Hun fikserede ham med et koldt, skarpt Blik.

»Du véd godt,« sagde hun, »at et Telegram havde naat ham ved nærmeste Station, og at han kunde have været ved Apotheket paa samme Tid

som Du. Men Du havde mest Lyst til at være ene om det, naturligvis — Du vilde have hele Æren.«

Han vendte hende Ryggen uden at svare.

»Jeg synes,« fortsatte hun, uden at vende sine Øjne fra ham, »at Du sagde, da Du sidst foretog den Slags Operationer, at skulde de gentages, maatte Instrumenterne fornyes. Hvad gjorde Du da i Dag med de gamle?«

»Jeg laante Dr. Højstrups — naturligvis.«

Det gav et Sæt i hende.

»Jeg trode ikke om Dig, at Du var en Tyv!« sagde hun.

Han vendte sig hurtigt.

»Hvordan er det, Du taler?« sagde han truende. Men hun stod helt ubevægelig og fikserede ham med et Blik, som fik ham til at slaa Øjnene ned.

»Tror Du maaske ikke, jeg véd, at han har Nøglerne til Skabet i sin Lomme?« sagde hun.

»Naa ja — hvad saa? Nød bryder alle Love.«

Han tog Avisen frem, bredte den ud foran sig og lod, som han læste — men hun saa godt, at hans Haand rystede, da han gjorde det.

Hun gik hen foran ham, saa hun tvang ham til at se op:

»Hvad vilde Du sige om en Præst, som brød ind hos sin Embedsbroder?« sagde hun med Eftertryk paa hvert Ord, — »og stjal Messehagelen og de hellige Kar — og holdt Nadvere med Tyvekosterne — skøndt det kun kostede ham et Par Ord paa et Brevkort for at faa Lov til at laane det altsammen —!«

»De to Ting kan ikke sammenlignes,« sagde han og lod, som om han læste videre.

Men opbragt til det yderste, som hun var, og med sin skarpe Retfærdighedssans fuldt vaagen, svarede hun heftig:

»Der er maaske en Gradsforskel — forsaa vidt som det er værre at staa som Tyv foran Alteret end ved Sygesengen — men i Realiteten er

det ganske det samme. Aldrig havde jeg trot om Dig, at Du kunde nedværdige Dig saa dybt! Og aldrig havde jeg trot om mig selv, at jeg skulde komme til at føle mig saa ulykkelig.«

Stemmen svigtede hende pludselig — hun vendte om og løb op paa sit Værelse, hvor hun blev Resten af Dagen.

Dr. Horn sad tilbage med en blandet Følelse af Skamfuldhed og Trods.

»Det er en forbandet kedelig Historie,« sagde han til sig selv. »Men jeg skal vide at holde hende Stangen. — Man véd jo aldrig, hvad saadan en Hidsigtop kan finde paa — hun faar maaske isinde at forlade mig, og hvem skal jeg saa faa isteden? Men ligemeget. Hun skal bare ikke tro, hun kan køre mig. Jeg er ikke vant til at have Bidsel i Munden.« —

I de nærmest paafølgende Dage undgik de instinktmæssig hinanden og vekslede kun de aller nødvendigste Ord.

Han tog intet Hensyn til hendes forgrædte Øjne eller afmaalte Væsen. Han lod som om intet var passeret. Han befandt sig desuden ilde — havde gjort det, lige siden den Dag, da han foretog Operationen — og han var altid faamælt, naar han fejlede noget.

Imidlertid indtraf der noget, som, hvor nødigt han end vilde tilstaa det for sig selv, ikke kunde undlade at gøre et vist Indtryk paa ham.

Lars Kusk havde ikke været tavs med det passerende. Han havde til en og anden ladet sig forlyde med, hvor nemt det havde været at dirke Skabet op.

»Det gik saamænd som æ Fod i æ Hos,« sagde han — »men se, te det wa' jo ett' paa eget Ansvar fo'staas.«

At Hæleren ogsaa har sin Part af Skylden, faldt aldrig med en Tanke Lars ind. Doktoren,

som havde været paa Egnen i saa mange Aar, at han kunde huske de fleste Mennesker blive fødte og døbt og konfirmerede og gifte — og somme-tider ogsaa begravne — ham var man vant til at lyste.

Men der var paa Egnen et og andet klogere Hoved, en og anden klarere Hjerne, som ikke saa op til Dr. Horn for Traditionens Skyld, og som gerne undværede Selskabsmanden, de fandt denne Historie ret kriminell og tog ikke i Betænkning at udtale det. Deres Udtalelser kom Dr. Horn for Øre, og da han ikke holdt af at lægge sig ud med Honoratiorene, skaffede de ham adskillige brydsomme Timer. Han var baade aandelig og legemlig syg i disse Dage, men han lod, som om intet var i Vejen, stoppede sin Pibe og trillede sine Cigaretter som sædvanligt. Havde han ikke i en Menneskealder været den første paa Egnen? Og var der nogen, som for Alvor turde sætte sig op imod ham? Han skulde snart faa dem til at tie, de smaa næsvise Bjæffer!

Under alt dette kom Dr. Højstrup hjem.

Allerede paa Stationen hørte han i forblumede Ytringer om det passerede. Men da han af Princip aldrig trode paa Rygter, lod han sig først overbevise, da han en halv Time senere stod i sit Arbejdsværelse og forvissede sig om, at Instrument-skabet havde været aabnet.

Der laa over hans Tinding en fin blaa Aare. Naar han blev vred — og det skete ofte, da han af Naturen var heftig — blev denne Aare, hvis Tegning var saa blød og fin, pludselig stærk og svulmende — men aldrig havde den svulmet som i Dag.

Uden at sige et Ord til nogen tog han Hat og Stok og gik over i Doktorboligen.

Der holdt en Vogn i Gaarden, da han kom ind, og han saa straks, at det var Distriktslægens.

Øjeblikkelig fór den Tanke igennem ham, at det var Frk. Inger, som var syg — og han følte, hvordan han blev kold af Angst helt ned ad Ryggen — men i det samme kom hun løbende over Gaarden. Hun havde set ham fra Vinduerne — og i samme Nu, Angsten var borte, kom Vreden igen. Han rakte hende Haanden til Goddag, men han gengældte næppe hendes Haandtryk — han sagde blot kort og bestemt:

»Nu bliver det for galt. Jeg vil straks tale med ham. Endnu er der dog Straf for at bryde ind i andre Folks Huse, dirke deres Skabe op og bruge deres Ejendele uden Forlov!«

Hun strøg sagte med sin Haand henover hans.

»Jeg forstaa saa godt, De er vred,« sagde hun. »Jeg vilde selv for en halv Dag siden have gjort det samme som De — men nu vil jeg det ikke — og De vil heller ikke — for her har en højere Retfærdighed talt. Det er ligesom en Større end vi har holdt Dom.«

Han kastede et hastigt Blik paa Doktorvognen ved Siden af og spurgte:

»Er han bleven syg?«

Hun nikkede — og han lagde nu først Mærke til, hvor forvaaget hun saa ud.

»Det kom i Nat,« sagde hun. »Han blev ramt i den højre Side — han vil aldrig mere kunne bruge Kniven, hvor gerne han saa vil. Han vil daarlige kunne gaa og vanskelig kunne hjælpe sig selv.«

»Den Stakkell!«

Hun saa, hvordan den blaa Aare i Tindingen forsvandt og blev lys og fin — hun saa, hvordan det haarde Udtryk i hans Ansigt gav Plads for det gode, milde, næsten joviale, som ellers karakteriserede ham, naar han færdedes iblandt Folk — hun saa det glide hen over den høje, klare Pande, blive borte i Furerne om de rene, lidt tungsindige Øjne, spille frem i Linjerne om den udtryksfulde Mund og glide helt ind i Kløften af den stærkt markerede Hage. — Hun kendte et andet Udtryk — endnu mere spillende, skønt dybere og alvorligere, tænksomme og tungsindigere; men det kom kun frem paa Tomandshaand — det saa ingen af de ligegyldige.

»Stakkels Mand!« gentog han. »Er Distriktslægen hos ham endnu?«

»Ja, vi hentede ham imorges, og han er først nu ved at køre bort.«

»Det er vel ikke værd, jeg gaar ind?«

»Jeg tror ikke, han vil se Dem.«

PAA SLÆDE GENNEM NORDGRØN- LAND

AF WILLIAM THALBITZER

V. MOD NORD.

Et vildt, uhyggeligt Fjældland med smerteligt himmelstræbende Linjer! De norske Fjælde er maaske højere, men ikke vildere end disse. Grønlandsfjældenes Aasyn bærer Mærker efter saa hed og stormfuld en Kamp, at Dødens Gru har præget dem for alle Tider. Nu lader den evige Indlandsis ud over de højeste Bjærggrunde, kridene hvid under Himlens skingerblaa Tag.

Kl 1, da vi var trængt ind til de store Indsøer og troede os allerensomst, møder vi Foraarsposten — to Grønlanderslæder med mange Hunde, ilsomt kommende fra Nord. Paa den ene Slæde ligger der en slunken Sælkindspose, der indeholder Nordlandets Breve; efterhaanden som den kommer mod Syd, vil denne blive tykkere og tykkere af alle de Breve, den sluger, indtil den tilsidst revner i Holstensborg.

Det er godt, tænkte jeg, at jeg fik afleveret mine Breve i Qeqertaq, netop i dette Øjeblik!

Efter at have forhørt hinanden om, hvordan Vejen var og hvad nyt der var at spørge fra begge Sider af Halvøen, skilles vi atter og kan derefter følge de andres friske Slædespor gennem Landet, der nu sænker sig, indtil det snævrer ind til en Dal mellem de stolte, snekronede Alper, som slutter Vagt om Omanakfjorden. Ned gennem et snævert, stivfrossent, stenopfyldt Elveleje naar vi, medens Skyggerne bliver lange, endelig ud paa den store Fjord efter 12 Timers Kørsel og 14 Miles Vej. Intet Under, at vi var dygtigt trætte, forfrosne og sultne, da vi om Aftenen ankom til Øen og Udstedet Ikerasak, hvor vi hjerteligt modtoges af de danske Grønlandere.

Og saa — Dagen efter — den 17. Marts svingede jeg endelig op over Fjorden for Kolonien Omanaks talrige Huse, der højner sig terrasseformet op ad Klippernes Sider. Den ligger inderst inde i en lille Bugt paa en lille Ø, der midt ude i Fjorden syner vidt og bredt med sit 4000 Fod høje, ubestigelige Kæmpelfjæld. Ensom staar det, som en Konge uden Land. En Gang set, glemmes det aldrig.

VI. TILBAGEBLIK.

Naar jeg stod udenfor et Grønlanderhus, kunde jeg som oftest se hen over det. Hundene plejer at ligge paa Taget. Man maa bukke sig dybt for at komme ind i det.

Nu havde jeg paa min Slæde tilbagelagt 200 Mil, og overalt, hvor jeg kom, havde disse fredelige Smaakaarsfolk vist mig al den Gæstfrihed, der stod i deres Magt.

— Kom indenfor i min elendige lille Hytte — du skal være Herre, saaledes lod det gerne. — Det er rigtig nok en ussel Indgang, saa lav den er — vogt dig for at støde imod!

Der er noget symbolsk i denne Kryben ind i Menneskeboligerne; er man først indenfor, skal man nok faa noget ejendommeligt at se.

Hvor langt haardere Vilkaar har dog Polarfolkene at leve under end Tropernes vilde Folkeslag! og saa er Eskimoerne tilmed saa faa, spredte i smaa Flokke over uhyre Strækninger: i Grønland lidt over 11000 Individer. Hvad har dog drevet disse Folk ud til Menneskehedens yderste og ødeste Kyster?

Men ikke en Gang ber kunde de blive i Fred. Man fristes næsten til at spørge, hvad overhovedet vor Kultur og vor Kristendom vilde heroppe mellem disse Mennesker, der saaledes som de oprindelig fandtes, syntes at tilhøre en hel anden Verden end vor, at være ligesom en ganske anden Race fra en tidligere Jordperiode. Og hvordan vil mon disse underlige Mennesker blive i Fremtiden eller hvad vil der blive af dem?

Med alt, hvad jeg havde set og oplevet, i Erin- dringen, trængte disse Spørgsmaal sig stærkere og stærkere frem i mig.

Jeg havde boet hos dem og søgt at leve mig ind i deres Tankegang. Jeg havde hørt de som Lærere ansatte Sælfangere undervise Børnene, der hver Dag eller hveranden Dag skal samles i Lærens Hus til Skolegang, og hørt Børnene læse i deres grønlandske Abc'er og Lærebøger, blive eksaminerede i Luthers lille Katekismus og prøvede i

Tabellen eller sat til at skrive efter Diktat. De fleste Grønlandere kan baade læse og skrive deres eget Sprog, og der udkommer endog en Gang om Maaneden en illustreret grønlandsk Avis ved Navn Atuagagdliutit (»forarbejdet eller forfattet Læsning«) hvorigennem Tilstande og Begivenheder i hele den store Verden, men navnlig de i Grønland stedfundne meddeles dem, der forstaa at læse grønlandsk. Den udgives af en Grønlander i Godthaab, der modtager Bidrag dertil fra sine Landsmænd. ■

De Forestillinger, Grønlanderen er i Stand til at danne sig om Civilisationens Mennesker og Dyr, om Byerne og Landet, kort sagt om hvad som helst udenfor Grønland, som ikke findes der — og hvor lidt han har set selv! — er vistnok mindst ligesaa vage som de overtroiske Forestillinger, han har arvet fra sine Forfædre, om Naturens Aandevæsen, om store mystiske Dyr inde paa Indlandsisen, om Mennesker med Troldomsevne og alskens overnaturlige Begivenheder. Det er et Spørgsmaal, om den nye Religion og de nye Kulturforestillinger, man har indpodet dem, staar fuldt saa klart for dem som deres gamle Myter og gamle Naturforestillinger, og om de sidste ikke passede nok saa godt til deres hele Levevis som de nye. Imidlertid har Præsternes Rydningsarbejde ikke været forgæves, det meste og det bedste af alt det gamle er gaaet i Glemme, og Kulturen har faaet et ganske godt Tag i disse lettroende, sorgløse Menneskesjæle.

Hvordan deres Forfædre var, kan man læse sig til i Egedernes Skrifter eller slutte f. Eks. af Kommandør G. Holms mærkelige Beretning om de ved Angmagssalik 1884 opdagede Hedninger. Langs Nordamerikas ødeste Kyster lever der endnu mange af deres Stammefrænder i uberørt Naturlig stand.

Vore halvciviliserede Vestgrønlandere er nu fjernede et godt Stykke fra disse oprindelige Eskimoer i Henseende til Kendskab til Omverdenen, i deres hele Levevæde og Adfærd, deres Fordringer til Livet og deres Midler til at tilfredsstille disse. De har Lærebøger, hvoraf de kan lære baade Verdenshistorie, Naturhistorie og Astronomi, om de vil. De har Kirker og Skoler, døbes, konfirmeres, vies og begravnes ganske som andre Lutheranere. De har Butiker, hvor de kan faa alt, hvad de vil, af Isenkram-, Manufaktur- og Urtekramvarer at købe; de betaler med de Pengesedler og Kobberpenge, som de har faaet for deres Sæl- eller Hvalspæk eller for deres Fisk, Fugle og Rensdyr. I deres Huse bruger de meget hyppigt Kakkellovne i Stedet for de gammeldags Tranlamper, i deres Kajakker Bøsser i Stedet for de gammeldags Buer og Harpuner. Kort sagt, de kan fuldstændig se ned paa deres Forfædre og deres vilde Brødre ved Angmagssalik og Cap York, der endnu indtager det lave barbariske Standpunkt.

Men vore »moderne« Vestgrønlandere er selv indbyrdes meget forskellige. Spørgsmaalet om, hvad der vil blive af dem i Fremtiden — om de under de nuværende Betingelser vil kunne holde sig som de Halvgrønlandere, de er, ja endog udvikle sig i Retning af eskimoisk Nationalitet, eller om de stadig vil blive mere evropæiserede, kan rimeligvis ikke besvares ens for dem alle.

Jeg havde paa mine Skederejser og mine hyppige Besøg hos de mest uberørte Grønlandere ved de dybe Fjordes Bopladser faaet Lejlighed til at drage Sammenligninger mellem dem og Kolonigrønlanderne. I én Henseende var Forskellen straks iøjnefaldende.

Ingensteds traf jeg saa sunde og velnærede Grønlandere som paa de mest afsides Bopladser. Jeg husker min Overraskelse, da jeg kom til Arqittoq og saa disse struttende, lykkeligt udseende Menneskebørn, der ogsaa i deres Ydre vidnede om, at Eskimoblødet flød renere i deres Aarer end hos Kolonigrønlanderne. Jeg tror ogsaa Doktoren, som jeg fulgtes med, var en Smule begejstret, endskønt han jo egentlig netop var overflødig her. Men efter et vi havde set Elendigheden andre Steder Nord paa ved Kolonierne og de mindre Handelspladser, var det velgørende at træffe saa sundt og smukt et Folkefærd som her. I Husene paa de andre Steder havde der været Tilfælde paa Tilfælde af Kajaksvimmelhed, Ligfald, Mavelidelse, Betændelse eller Hudsygdomme — her var der i det højeste lidt Alderdomsskrøbelighed, lidt snevækkede Øjne eller lidt Værk af at sidde længe i Kajaken. I Akulhleet var de alle mere eller mindre svindsottige — her fandtes der slet ingen brystsyg.

Desværre hærger Brystsygen paa de fleste Ste-

(Fortsættes.)

der slømt i disse smaa, tætpakkede og urenlige Hytter. Sunde og Syge sover jo tæt op ad hverandre paa Brixene; de er fælles om alt i Huset undtagen Fingrene, hvormed de spiser; det fugtige Jordgulv er deres Spyttebakke. Intet Under, at Smillen breder sig. Det er vanskeligt at lade være med at sætte denne Svaghedstilstand i Forbindelse med den aldeles overhaandlagende Brug af stærk Tobak og stærk Kaffe, som er bleven national.

(Fortælltes)

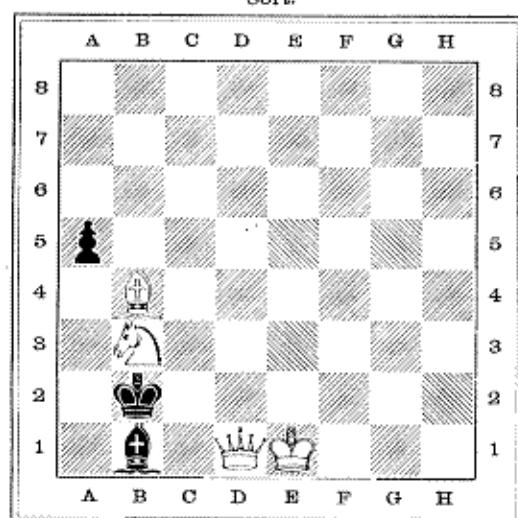

SKAK

OPGAVE NR. 8

AF W. HOPPMANN (ST. PETERSBURG)
(«Wiener Schachzeitung»)

Sort.

Hvid.

Hvid gør mat i 3 Træk.

VORE KORRESPONDANCEPARTIER

(F. = »Femte Junis« Skakforening; I. = Industriforeningens Skakklub; S. = Studenterforeningens Skakklub).

F. I.

4. d2—d4

I. S.

4. Lf1—b5

S. F.

4. d2—d4

LØSNING

Nr. 6 (Behting).

1. Dg7—b2! K×L. 2. Sc2—e3 afd.†. 3. resp. Db2—h8 el. f6 mat. Hvis 1... andet. 2. Sc2—e1 og 3. Se1—f3 mat.
En fin lille Opgave.

PILLSBURY I WIEN. Som forrige Gang meddelt, spillede Pillsbury i Wien samtidig 16 Partier i Blinde, hvoraf han vandt de 12 og gjorde 4 remis, altsaa ikke tabte et eneste Parti. »Illustrerte Extrablatt« i Wien har givet en særdeles livlig Skildring af denne Kamp, hvoraf vi meddeler følgende:

Her sad i 2 lange Rækker 16 Herrer i alle Aldere, og mellem Rækkerne bevægede sig Skakkæmpen Georg Marcos mægtige Skikkelse. Han havde det Hverv at notere Trækkene og raabe dem ind til Amerikaneren i Sideværelset. Georg Marco er den mest henrivende, godmodige, tjenstvillige, elskværdige Skaksekretær paa Jordens Kreds. Han fremsagde Trækkene med den for ham ejendommelige Mesterværdighed og ypperstepræstelige Festlighed, som passede til det ophøjede Øjeblik.

Pillsbury havde taget Plads i en uhyre Læderlænestol, hvori hans spinkle Skikkelse næsten druknede, og med Reversen til Publikum. Her sad han, vel til Mode, og røg den ene stærke Cigar efter den anden. Han viste sig som en elskværdig

Modstander, der lejlighedsvis gjorde sine Modstandere opmærksom paa dette og hint og mange Gange gav Afkald paa ordinært at udnytte alt for grove Bummerter.

Pillsbury ser endnu helt ung ud. Han er skæglos. Hans Ansigtstræk forraader næsten mere Villiekraft end Aand. De er af en ægte engelsk, nobel Type. Læberne er smalle, Kinden fast. Det glatte Haar er skilt i Midten. Blikket er koldt. Ofte blinker han heftig, naar han skal tænke sig stærkt om, men det er kun et Øjeblik, og jernkold Ro og Selvbeherskelse vender hurtig tilbage. Denne Gentleman har taget sig selv i skarp Tugt. Han behersker sig selv ligesom han behersker Figurerne paa Brædtet.

Han har selv medbragt en Dame, en Dronning, nemlig sin smukke, unge Frue. Han er nemlig paa Bryllupsrejse. Hun overværede Kampen, og da det glimrende Resultat blev forkyndt, saa hun op med et lysende Blik i sine mørke Øjne og sagde stolt og elskværdig ikke andet end »Nelson!« (Pillsburys Fornavn). Enhver Nelson maa have en Flaade.

Af de 16 Partier, som Pillsbury spillede ved ovennævnte Lejlighed, meddeler vi efter »Wiener Schachzeitung« følgende:

PARTI NR. 4. Wienerparti.

Pillsbury	Dr. Stiassny
Hvid	Sort
1. e2—e4	e7—e5
2. Sb1—c3	Sg8—f6
3. f2—f4	d7—d6
4. Sg1—f3	Lc8—g4
5. h2—h3	Lg4×f3
6. Dd1×f3	a7—a6
7. Lf1—c4	c7—c6
8. d2—d3	Sb8—d7
9. o—o	Dd8—c7?
10. a2—a4	o—o—o
11. a4—a5	Sd7—b8
12. f4×e5	d6×e5
13. Df3—f5†	Sb8—d7
14. Lc1—e3!	Kc8—b8
15. Lc4×f7	Lf8—c5
16. Le3×c5	Sd7×c5
17. Lf7—c4	Th8—f8
18. b2—b4	Sc5—d7
19. Df5—g5	Opgivet.

Opgaver, Løsninger og Breve, Skakspalten vedrørende, bedes, mærkede »Skak«, adresserede til J. Jespersen, Svendborg.

SKAMLINGSBANKEN

VED ET MØDE paa Skamlingsbanken St. Hansdag i Aar foreslog Pastor JOHANNES CLAUSEN i Vonsild ved Kolding, at der paa den historiske Banke, som allerede er prydet med flere smukke Mindesmærker, skulde rejses en monumental Talerstol. Denne Tanke har vundet stærk Tilslutning i alle nationalt interesserede Kredse, og dens Udførelse i Virkeligheden er bragt et stort Skridt frem gennem Etatsraad LORENZ FRØLICH'S Gave: en Tegning til Talerstolen. Den gamle, bestandig lige frugtbare og originale Kunstner har — som han selv udtrykker det — til Motiver benyttet »Løven, det fra Middelalderen nedarvede Symbol paa ædel Styrke, i Forbindelse med Thorhammeren, vore Forfædres Tegn paa Kraft, samt det danske Vaabens Hjerter«. En Talerstol, i hvis Hovedsten dette Relief udbugges, vil i Sandhed være en værdig Udsmykning af det skønne Sted ved den nuværende Rigsgrænse, hvorfra saa mange tændende og vækkende Ord er udgaaet til vort Folk norden og sønden Aa.

Pastor Johannes Clausen opfordrer alle, der har Sans for denne Plans Betydning, om at yde Bidrag til dens Fremme. Bidrag kan sendes til Købmand Hans Have i Kolding.

Forhaabentlig løses denne Opgave, inden Aar er omme. Netop i den aller sidste Tid har det paany vist sig, hvor dybt Interessen for den sønder-

jyske Sag rækker i det danske Folk, saa den let vil kunne bære den beskedne Plan, som en Kres af dens Venner har undfanget, frem til Virkelighed. Alle Forsøg paa at slette det nordslesvigske Spørgsmaal ud af Danmarks Bevidsthed er hidtil strandede. Forgæves er det bleven tilstræbt at udglatte de Indtryk, som den brutale Forfølgelseskamp mod en Del af vor Nationalitet — og altsaa af os selv — har efterladt i alle Befolkningslag. Jo flere vage og uklare Forklaringer om »Uret paa begge Sider«, der er bleven fremført herhjemme fra — men med tydelig Biklang af ærbødighed og ydmyg Undskyldning overfor den prøjssiske Regering — desto stærkere Lys er der bleven kastet over Sagen selv, som overhovedet en indgaaende offentlig Drøftelse altid klarer ikke blot Standpunkterne, men ogsaa deres Oprindelse og Berettigelse. Uforandret — og man tør vel haabe: uforanderlig — staar den offentlige Mening her i Landet fast paa den Opfattelse af det nordslesvigske Spørgsmaal, at dets Kærne er en Forsvarskamp for dansk Sprog og Aandslivs Besvarelse i en fra ældgammel Tid dansk Landsdel. Al Storpolitik er i Aarenes Løb forsvundet fra dette Spørgsmaal. Vel kunde en klog og omsigtfuld Politiker som *Gustav Johannsen* med Tilslutning baade fra sine sønderjyske Vælgere og sine kongerigske Venner fremhæve Pragfredens Paragraf Fem som et urokkeligt Grundlag for den danske Opfattelse af Retsstandpunktet; men Opfyldelsen af det højtidelig besvorne Løfte, der i § 5 var givet den nordslesvigske Befolkning, og som altsaa ikke kunde tages tilbage uden denne af Kontrakten berørte Tredjemands Samtykke, har ikke i de sidste Aaringer staaet i Forgrunden af Kampen i Nordslesvig. Betydningen heraf er kortelig udtrykt den, at det egenlig statsretlige Spørgsmaal, eller om man vil: Spørgsmaalet om Statsgrænsen, ikke kan siges at staa øverst paa Dagsordenen. Denne Plads indtages af Kulturspørgsmaalet, eller med et maaske tydeligere Udtryk: Spørgsmaalet om Folkegrænsen.

Det er en ganske barok Tanke, at handels- eller erhvervspolitisk Imødekommenhed fra den prøjssiske Regerings Side, f. Eks. en Ophævelse af de Told- og Karantæne-Bestemmelser, der nu spærre den prøjssiske Grænse for vor Kødeksport, skulde kunne benyttes som Værdimaaler ved en Overenskomst af nationalpolitisk Indhold mellem Danmark og Tyskland. Tanken er ikke alene barok, men den er taabelig. Danmark har intet at byde, som kunde tilfredsstille det regerende Prøjssen. Det danske Kongehus' Venskab er sikkert nok af en høj Værdi for det prøjssiske Kongehus; men Venskabsbeviser mellem Fyrsterne forpligter nu en Gang ikke til Venskabsforhold mellem Folkene. Heller ikke vilde den i uklare danske Hjørner undfangede Plan om, at det danske Folk gennem en Art Masseudtalelse til det tyske Folk skulde anerkende de i 1864 skabte Grænseforhold, kunne omsættes i mellemfolkelig Handel og Vandel; thi fra tysk Side vilde en saadan Udtalelse, om den overhovedet blev paaagtet, blive mødt med et haanligt Udbrud om, at: *det manglede blot, Danmark ikke anerkendte Kongeaen som Grænse!* Men selv om man op imod al sund politisk Fornuft vilde gaa ud fra, at det regerende Prøjssen tog baade Fyrstevenskabet og Folketilkendegivelsen — eller begge tilsammen — som Værdier, der gjorde Gengæld rimelig... hvad vilde den da udbetale os? Selvfølgelig samme Mønt, som den havde faaet, og det vilde atter sige: fyrstelige Genbesøg og smukke Artikler i den tyske Presse. Dog, intet af dette vilde kunne tilfredsstille blot disse Hjørnespinds Ophavsmænd, end sige os andre. Og til hvad Nytte vilde da al vor Villighed og al vor Ydmygelse have været?

Men saa er der naturligvis den anden Mulighed: at det regerende Prøjssen kunde gøre det første Skridt til den nye Tingenes Orden, som alle er enige om at ønske indført. Det kunde aabne sine Grænser for dansk Eksport af Kød og andre Varer. Nu er der vel imidlertid ingen, der ventet, at prøjssisk Statskunst skulde gøre dette for intet, hvad den sandelig heller ingen Grund har til. Men hvilken Gengæld vilde den da kræve? Da vort Marked allerede er fuldstændig behersket af tyske Varer, vilde der ikke for tysk Eksport være nogen synderlig forøget Fordel at hente ved danske Toldlempelser. Men det er jo forøvrigt heller slet ikke handelspolitiske Indrømmelser, som vi efter d'Hrr. *Birkedal*, *Østrup* og Meningsfællers Opfattelse skulde yde. Dansk Gengæld staar for dem altid i Forbindelse med Slesvig. Vi skulde til Tak for Venskab og Penge opgive enhver Støtte af Nationalitetskampen i

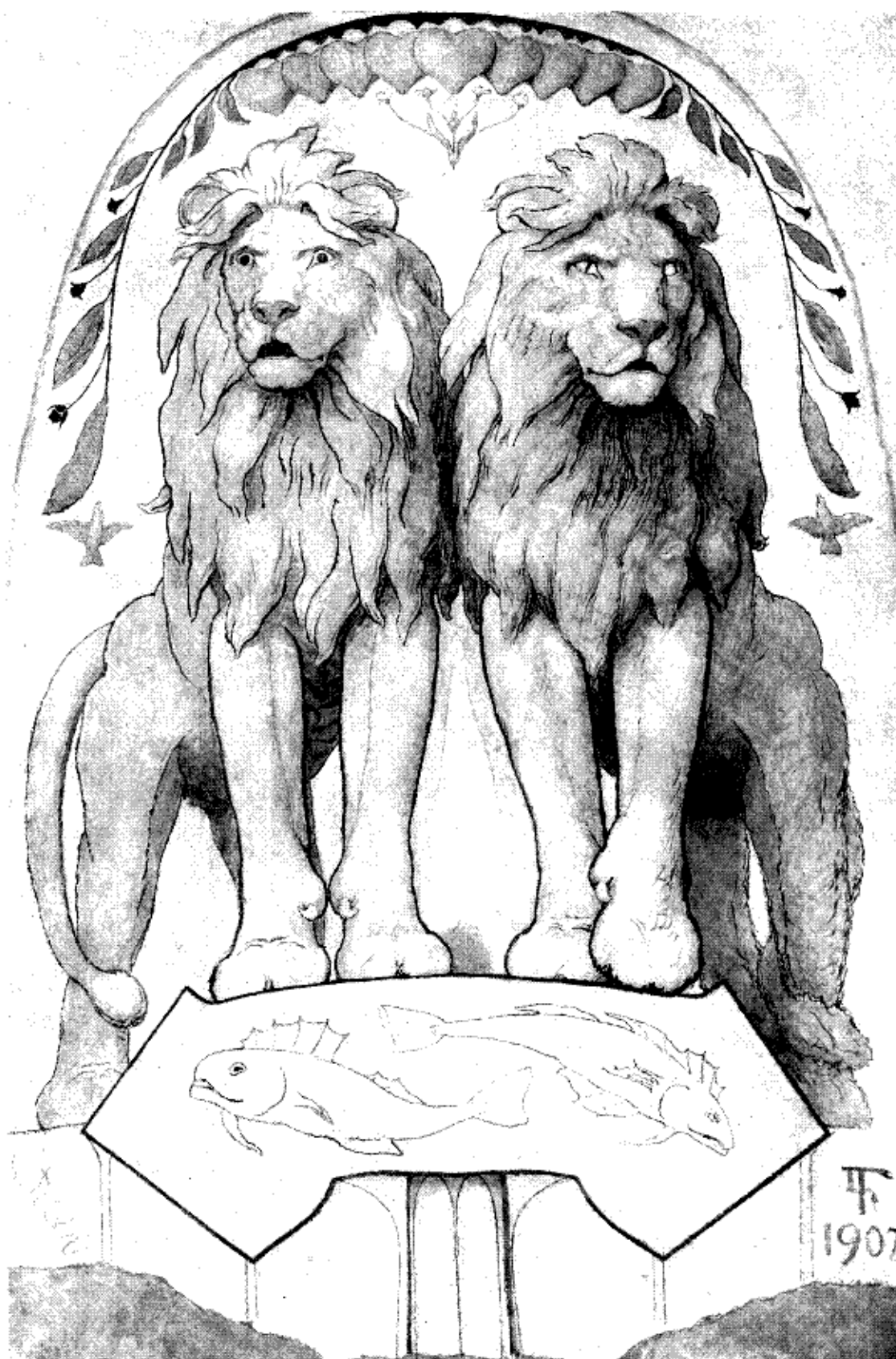
Slesvig, eller med andre Ord: *De danske Slesvigere skulde isoleres mellem et angribende Prøjsen og et i national Ligegyldighed uvirksomt Danmark.* Gør man sig den Ulejlighed at tænke denne Tanke til Ende, da fører den følgerigtigt til den Slutning, at vi som Betaling for Prøjsens erhvervs-politiske Indrømmelser (forøget dansk Kødeksport el. lign.) skulde formindske vort Kulturomraade ved at udlevere en Del af vort eget Folk til Denationalisering.

Det kan meget godt lade sig gøre, naar man overhovedet er inde paa Betragtninger af den foreliggende Art, at se bort fra Følelsesmomentet og de Anskuelse, der støttes af Ens Opfattelse af Begreber om national Ære, Værdighed og Sammelighed. Derfor skal det end ikke nævnes, at en Opgivelse af de danske Slesvigere — en Desavouering af deres Kamp for dansk Nationalitet — vilde være et Forræderi saa hæsligt, at den blotte Forestilling derom vækker Ens Harme og Afsky. Nej, lad os roligt holde os til det praktiske, som de ovennævnte Mænd og deres Meningsfæller selv, sikkert i god Tro, skyder frem i Forgrunden. Det bliver da af Betydning at veje de Værdier op mod hinanden, som her er Genstand for en formodet Udveksling. Paa den ene Side altsaa: erhvervspolitisk Indrømmelse — paa den anden Side: Folkets Formindskelse. Det er nu næppe nødvendigt at ofre mange Ord paa at vise, hvor ublu den Betaling er, som saaledes vilde blive krævet fra tysk Side for en Indrømmelse af forlbigaende Værdi, og som

kun vilde betyde en mulig forøget Penge-Indtægt for enkelte Danske — hvorimod Tabet af en Del af Folkelegemet vilde være varigt, uigenkaldeligt og lammende for hele den nationale Organisme. I Virkeligheden kan Planen om en dansk-tysk Udsoning paa det givne Grundlag sammenlignes med et Tilbud til en sund og livskraftig Mand om at lade sig gøre til Krøbling mod en kontant Udbetaling af Penge. Vanvid! vilde han svare. Lad mig bruge min Sundhed til at arbejde mig frem — saa vinder jeg maaske endda mere end den Rigdom, der bydes mig for Tabet af min Styrke! Og Manden vilde vel ogsaa smilende tilføje, at han nok forstod den Spekulation, der laa bagved. Hans hurtige Død efter den frivillige Amputation, vilde snart standse alle Udbetalinger paa hans Liv.

Det danske Folk har forstaaet, hvorhen alle disse Planer om Ydmygelse og Tiggen Fred og Udsoning vilde bære, om det gik ind paa dem. Derfor er de herhjemme saa vel som i Slesvig bleven modtagne med isnende Kulde. Der sker ingen Frafald fra den Kamp for dansk Sprog og Aandsliv, hvortil der paa store historiske Dage er bleven kaldt fra Skamlingsbanken, og hvorom der i Fremtiden — saa længe dansk Ret og Pligt og Vilje skinner Kampens Fortsættelse nødvendig — vil blive talt fra den nye Talerstol nær Rigets nuværende Grænse.

FRANZ V. JESSEN

ETATSRAAD LORENZ FRÖHLICH'S UDKAST TIL TALERSTOLEN PAA SKAMLINGSBANKEN

Redigeret af Chr. Gulmann

MØBLER FRA MAGASIN DU NORD

MØBLER

VORT BILLEDE i Bladet for 2. November af et Møbement fra Magasin du Nord supplerer vi idag med endnu et Billede, som er en Del af et Møbeldstyr, der i disse Dage er afsendt fra Etablissementet til en i London bosiddende danskfødt Læge. Disse Møbler er ligesom de tidligere her i Bladet gengivne, af ypperlig Virkning, og gør Magasin du Nord's Møbelfabrik og Kunstsnedkeri megen Ære. De er værdige Repræsentanter for dansk Møbelkunst, og man maa haabe, at disse Møbler maa drage mange Bestillinger efter sig, og derved formaa at vinde samme gode Renomé i Udlandets Omdømme, som nu i en Aarrække har fulgt vort danske Porcellæn paa Verdensmarkedet.

Brude- og Bryllups-

Silkestoff i enestaaende Udvalg, saavel som det nyeste i hvidt, sort og kulørt til billigste Engros-Priser pr. Meter eller pr. Kjøle, porto- og toldfrit til Privatpersoner. Elegante Foulards fra 90 Øre. — Prover franko. Brevporto til Schweiz 20 Øre.

Silkestoff-Fabrik-Union

Adolf Grieder & Cie, Zürich T 28

Kgl. Hofleverandører.

(Schweiz)

Dameekvipering

Frederiksberggade 30,

Partiører og Provecollectioner.

Kun færdigsyede Ting til meget billige en gros Priser.

Møbel-Udstyr.

De Familjer, som i denne Saison faar Brug for Møbler, anbefaler jeg et Besøg i mine nye, store Lokaler, hvor moderne og solide Møbler til alle Priser kan udsøges. I Vinduerne til Helgolandsgade staar for Tiden udstillet et smukt Møbement efter moderne Forbilleder til 3 Værelser for den moderate Pris Kr. 1067.

P. A. Ørnberg, Møbel-Fabr.,
Vesterbrogade 13.

A. C. Perchs
Thehandel.

Kronprinsensgade 5
Grundlagt 1835.
Telefon 3562.

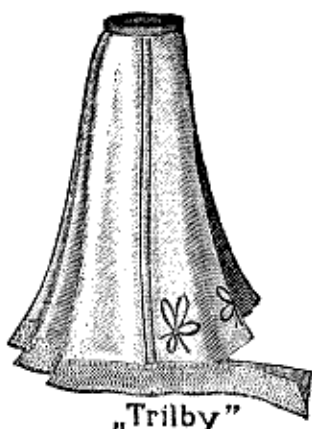
Ældste og største Specialforretning i The.

Ustandselig gaar Meyers amrk. Pudse-Creme sin Sejrsang over hele Verden fordi det er det Ypperste af alle Metalpudsemidler. Faas saavel i fast som flydende Consistens hos alle Isankram- og Colonialhandlere. **L. MICHELSEN, Pilealle 53.** — Telefon 2905. —

Lützhøfts Korsetter

med Fjedre, som ikke knække, ere de solideste og bedste, der eksistere. En Mængde Anbefalinger haves. Fabriken, St. Regneg. 4, 2. Sal

"Trilby"

Mann & Stumpe's

velrenommerede Forlængelseskanter, Mærke "Trilby", er uundværlig til Reparation og Forlængelsen af Kjoler; kun ægte med Stemplet, "Mann & Stumpe" paa selve Kanten. Bredde 1 1/2 — 1 3/4 — 2 — 3 — 4 Tom. pr. Alen 34 — 38 — 50 — 65 — 80 Øre Til Steder, hvor de ikke kan faaes, leverer den eneste Fabrikant og Opfinder, Firmaet **Mann & Stumpe, Barmen (Tyskland),** direkte mod Indsendelse af Beløbet.

BLAA RØD GULD

3 Kr. pr. 1/1 Fl. 4 1/2 Kr. pr. 1/1 Fl. 7 Kr. pr. 1/1 Fl.

fra **Société des Propriétaires Vinicoles de Cognac**
J. G. Monnet & Co. Cognac

Grundlagt 1838 med en Kapital af frs. 2,000,000.
Retableret 1868 og 1898 — — — 4,000,000.
Reserve-Kapital over 2,000,000.

Faaes bl. a. hos følgende Vinhandlere:

G. G. Lohse's Eftf., N. Voldgade 23.	Ernst Husman, Raadhuspladsen 2.	Aug. Gerners Eftf., Vestergade 26.
Jacob Mini & Sønner, Ny Vestergade 7.	Peter Buch, V. Boulevard 13.	C. Qvistorff, Kbhvns. Vin-Co., Toldbodgade 19.
Georg C. Møllers Eftf., Kongens Nytorv 13.	Albert B. Cohn, St. Annæplads 10.	N. & Paul Plum, St. Annæplads 13.
D. S. Hansen, Bredgade 34.	Joh. Jansen & Co., Amaliegade 28.	Carl G. Scherfin, Østerbrogade 28 A.
Wm. Schreiber & Co., Lille Torvegade 9.	Ad. Hartvigs Eftf., Vesterbrogade 84.	Fr. Motlau, Gl. Torv 4.

samt i Provinsen hos:

Simon Unna & Co., Helsingør.	Cort Trap, Skive.	S. Braun, Aalborg.	Peter Lyse, Kolding.
Riis & Dreyer, Randers.	Friis & Juhl, Kolding.	N. J. Svendsen, Holbæk.	J. Sidenius & Søn, Nyboing F.
Loranges Eftf., Næstved.	Chr. Rasmussen, Nakskov.	Aage Ørsted, Vejle.	

Fergan

(eneberettiget)

Organisk Jern-Solution (Leerbeck & Holm).

Denne nylig opfundne Jern-Mikstur indeholder ifølge Professor Steins Analyse al Jernet i organisk Forbindelse som Albuminat, svarende til de røde Blodlegemers naturlige Jernforbindelse. — Fergan angriber ikke Tænderne og er af fortræffelig Virkning i Tilfælde af Blodmangel, Blegst og Svækkelsestilstande, saavel hos Voksne som Barn. — Fergan er overordentlig velmagende og appetitvækkende. — Faaes med Brugsanvisning paa Apothekerne i Flasker à 1,65.

E. Bendixens Kursus.

Studentereksamen, 4 Kl. Hovedeksamen, Præliminæreksamen, Tillægseksamener, Adgangseksamen til Officerskolen. Fuldstændigt Handelsakademi. 4, 6 og 12 Mdr.s Kursus i alle Handelsfag.

Alle moderne Sprog, Stenografi etc. Program sendes. **Nørre Farimagsgade 58, Kbhvn. IK.** Telefon 32619

Er Deres Haar graat,

brug altid **CHR. V. HENDES** uskadelige Haarfarver. 9, Kronprinsensgades ny Materialhandel 9.

C. Konerding & Nielsen's

Symaskineforretning er kun i

6, Holbergsgade 6.

i. Klases Symaskiner med fuldstændig Garanti.

Oluf Schæbel.

Kunstsmederi.

Gl. Kongevej 131.

Telefon 2938.

Udstillingslokale.

Udsalget for dansk Kunstindustri, Nygade 4. Telefon 7775.

Kul Hummelgaard & Co.s Eftf.
Joh. G. Waitz.
Vesterbrogade 27. Telf. 130.

Adolf Zinn Kul Brænde
4. Blagaardsgade N. **Kokes Briketter**

bæger.

Sygegymnastik.

Massage. Electricitet.

Træffes 1—3 hver Søndag.

Kronprinsessegade 14, 1ste Sal.

Abbr. Clod-Hansen.

Sagførere.

Sagfører Søren Dambæk,

Telefon Nr. 37.

Præstø.

Cornelius Knudsen

Kjøbmagergade 15, Kjøbenhavn K.

Mavrodaphne

(græsk Portvin).

Fineste Syge- og Dessertvin.

— 2 Kr. pr. Fl. —

Faas paa Apotheker og hos Kolonialhandlere samt i Hoveddepotet for Danmark:

N. S. Dam & Co.,
Gl. Torv 18.

Telefon 3603.

Udsøgt Lager af alle gangbare Vine og Spirituosa.

Damehatte.

Største Specialforretning.

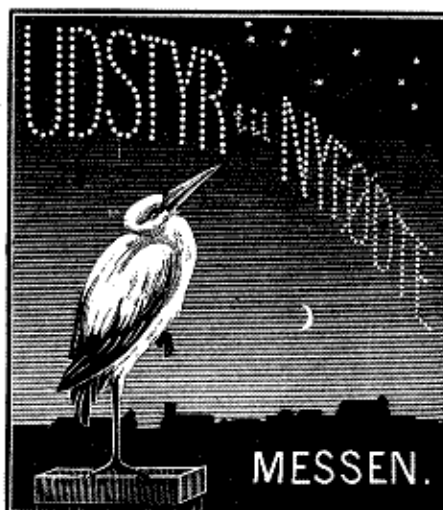
Pilestræde 16. Pilegaarden.

9 store Udstillingsvinduer.

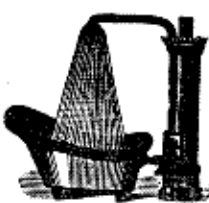
Elegante Toques og

Modelhatte

Kr. 585—6 Kr. 85 indtil 40 Kroner.

MESSEN.

W.C.

Installationer udføres.

Victor Kjølstad

Fiolstræde 14.

Telefon 5138.

PROF. FINSSENS

HÆMATIN-ALBUMIN

TABLETTER

Concentreret sterilt blod-dannende Middel. 1 Kr. Æsken.

Hvad er livet uden

?

Guld- og Sølv-medaille

HAMLET

DANSKE CYCLER

Stoek-holm og Paris.

Hamlet-Cyclen
er dansk Fabrikat.

Fabrik: Meinungsgade 10, 12, 14.

Udsalg: Købmagergade 54.

Forhandlere i alle Landets Byer.

Kjøbenhavns Album-Fabrik.

Varemærke.

Danske Album

ere de smukkeste og solidest forarbejdede samt de billigste, da Tolden spares. Faas i de fleste Forretninger i denne Branche. Festalbums og Mapper til Adresser leveres paa Bestilling.

Bekendtgørelse

Alm. dansk Vare- & Industrilotteri.

32te Series

2den Trækning begynder Onsdag den 19de November 1902.

Der fordeles i denne Trækning følgende Gevinster:

Paa et og samme Lod vindes 2 Gevinster i samme Trekning.	1ste Præmiegevinststrække.		Hovedgevinststrække.		2den Præmiegevinststrække.	
	1	Gev. paa 750 Kr.	1	Gev. paa 1500 Kr.	1	Gev. paa 750 Kr.
	1	— „ 500 —	1	— „ 1000 —	1	— „ 500 —
	1	— „ 300 —	1	— „ 600 —	1	— „ 300 —
	5	— „ 250 —	5	— „ 500 —	5	— „ 250 —
	40	— „ 100 —	40	— „ 200 —	40	— „ 100 —
	70	— „ 50 —	70	— „ 100 —	70	— „ 50 —
	100	— „ 25 —	100	— „ 50 —	100	— „ 25 —
	128	— „ 12 —	128	— „ 15 —	128	— „ 12 —
1654	— „ 10 —	1654	— „ 10 —	1654	— „ 10 —	

Ialt: 6,000 Gevinster.

Lødsedler til Trækningen sælges og fornyes à 1 Kr. 50 Øre Stykket overalt hos Lotteriets autoriserede Kollektører og i Hovedkollektionen, Nørrevaldgade 19, hvor Planen paa Forlangende udleveres gratis.

Møbler i moderne Stilarter

købes absolut bedst og billigst paa Produktionsstedet.

Buffet, Spisebord, Stole og Anretterbord 265 Kr.

Fuldstændig Udstyrelse af Boliger.

R. Sørensen-Koldt,

Ørstedesvej 69,

andet Sted fra Parcelbroen.

FERD. SCHÆBEL

GAS- OG VANDMESTER

Badeværelser og Vand-Closetter installeres.

Mikkelsbryggersgade 6. Tlf. 3311.

Forskellige Frimærker kun 25 Øre

pr. Sæt: 16 Australien, 12 Argentina, 9 Bulgarien, 12 Canada, 6 Costa Rica, 7 Cuba, 12 Finland, 10 Grækenland, 12 Japan, 6 Persien, 9 Peru, 12 Serbien, 18 Schweiz, 14 Portugal, 18 Spanien, 6 Lombardiet.

Prisliste Nr. 15, 104 Sider, Pris 25 Øre, som godtgøres ved første Ordre.

N. S. Nedergaard. Skive.

Linoleum Special-Forretning.

Intetsteds bedre. Intetsteds billigere.

C. RUS BONNE, Silkegade 1. Tlf. 3132.

« Dersom De hoster saa tag Géraudel Pastiller.

Den offentlige Mening over hele Verden har fastslaaet

Géraudel Pastillernes

store Kraft.

Det fortrinligste Middel til al helbrøde:

Forkølelse, nervøse Hoste, Svælgkatarrh, Hæshed, Katarrh, Asthma, etc.

Uundværlig for Folk, som anstrenge Stemmen eller som ved deres Arbejde ere udsatte for at indaande Støv eller pirrende Damp.

Meget nyttig for Røgere.

En Æske med 72 Pastiller indeholder Brugsanvisning.

Faas paa ethvert Apothek.

Kjøbenhavn: D'Hr. Alfred Benzon, Østergade 18, og Th. Løse & Co., Kronprinsensgade 5. Odense: Gustav Lotze.

Exprestrykkeriet.

Walkendorffsgade 22. * Telefon 995.

Guldmedaille paa Verdensudstillingen i Paris 1900.

Uovertruffen til Frembringelse af en smuk Hud.

KALODERMA

KALODERMA-GELÉE * KALODERMA-SÆBE

F. WOLFF & SØN, KARLSRUHE.

Faas paa Apothekerne samt i de bedre Parfumeri- og Frisør-Forretninger.

Hunyadi János

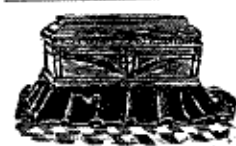
NATURLIGE

BITTERVAND

DET BEDSTE

AFFØRINGSMIDDEL.

KUN ÆGTE NAAR FIRMAET **ANDREAS SAXLEHNER** FINDES PAA ETIKETTEN.

N. P. Rostrups
bekendte

Ligkistemagasinet i **34 & 36,**
men ikke 38 i

Walkendorffsgade
(Store Helliggejststræde)
bag Helligaandskirken.

NB. Man bedes lægge Mærke til Numeret og Navnet.

Enhver Husmoder

som vil spare Penge, bør samle alle sine uldne, vævede og strikkede Klude, og lade disse fabrikere til smukke, moderne, solide og jærnstærke Herre-, Drenge-, Dame-, Gardin- og Møbelstoffer, Schavler, Tæpper, Dækkener og Rejseplaids paa **Chr. Junchers Klædefabrik i Randers.** Største og ældste Klædefabrik i Landet, som selv fabrikere Kludene helt færdige til Syning. Prisbelønnet med Sølvmedaille. — Grundlagt 1852. Prøver med Prisliste og Oplysninger sendes paa Forlangende franko.

Specialitet: Egetræs Møbler.

Solide, smukke og billige Møbler haves paa Lager.

P. ANDERSEN,
Niels Ebbesensvej 17.

LIN-TARIN (Damen m. 3 Ben) gør Legemet smidigt, forskaffer Sundhed, Friskhed og Skønhed. Faas paa alle Verdens Apotheker i Danmark à 1 Kr. 25. — Paris. Depot hos Firmaet Alfred Benzon.